

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla
gminy Łyse**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – kwiecień 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	3
Wprowadzenie.....	5
Najważniejsze wnioski	7
I. Demografia	7
II. Sytuacja gospodarcza gminy	7
III. Lokalne zasoby usług społecznych	7
IV. Pomoc społeczna	7
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	8
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych	9
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	11
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Łyse w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	12
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Łyse w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	14
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	14
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	16
III. Analiza świadczonych usług społecznych	17
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Łyse.....	22
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	22
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	24
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Łyse.....	45
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	45
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	47
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	48
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	51

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	53
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	54
Spis tabel	56
Spis wykresów	57

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Łyse w powiecie ostrołęckim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Łyse oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Łyse zamieszkiwały na koniec 2023 roku 8 164 osoby, z czego 4 052 stanowiły kobiety, a 4 112 mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 1 709 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 5 108 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 1 347 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynikało, że dochody per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 15 organizacji pozarządowych, a także 7 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, ośrodek kultury, sportu i rekreacji, placówki służby zdrowia.

W gminie Łyse zlokalizowano następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): gminny ośrodek pomocy społecznej.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej. i asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Łyse wykazała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystało 238 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 58 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni oraz osoby w wieku 0–17 lat.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Łyse w 2023 r. należy wymienić: ubóstwo (112 rodzin), niepełnosprawność (50 rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę (42 rodziny), bezrobocie (29 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (21 rodzin).

W 2023 roku w gminie Łyse przeprowadzono 356 wywiadów środowiskowych, które objęły 335 rodzin, liczących łącznie 1 076 osób. Praca socjalna została skierowana do 176 rodzin, w których znajdowało się łącznie 511 osób. W tym samym roku nie zawarto żadnych kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wyniosła 1 347, co stanowiło 16,5% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 17 rodzin spośród osób starszych, z czego 5 z nich stanowiły gospodarstwa jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 41 członków tych rodzin, co stanowiło 0,5% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Łyse usługi opiekuńcze świadczone dla 5 osób na łączną kwotę 78 335 zł.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera osoby starsze (tak uważa 39% beneficjentów usług społecznych i 24% niekorzystających z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Łyse osobom starszym są wystarczające (39% beneficjentów usług społecznych i 34% niekorzystających z nich).

Opinia o tym, czy uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Łyse jest trudne jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (36% ankietowanych) niż jest trudne (25% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (35% ankietowanych uznało, że uzyskanie ww. usług jest trudne, 28% ankietowanych uznało, że uzyskanie tych samych usług jest łatwe).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Łyse z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinnych domów pomocy.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wychnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP, w gminie Łyse zamieszkiwało 979 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny stanowiła powód, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 50 rodzin zamieszkujących gminę Łyse, w których żyło łącznie 140 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności nie przyznano zasiłków okresowych.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (tak myśli 45% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Łyse dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (49% beneficjentów usług społecznych i 27% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Łyse jest trudne (39% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 rodzinom, obejmującym 2 osoby, co stanowi 0,02% populacji.

Opinia o tym, czy gmina Łyse dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często uznają, że gmina dobrze jak i niedobrze wspiera osoby bezdomne (po 16% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej uważają, że gmina źle wspiera takie osoby (24% ankietowanych) niż że dobrze wspiera (19% ankietowanych).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Łyse są niewystarczające (20% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Łyse jest trudne (29% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Łyse w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie; ogrzewalnie
- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Łyse wskazała, że w 2023 roku 42 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 7 rodzin, w których funkcjonowały łącznie 23 osoby. Narkomania nie występowała jako powód udzielenia pomocy społecznej.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 000 zł, natomiast na przeciwdziałanie alkoholizmowi 205 852 zł. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 7 061 zł.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Łyse jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (29% ankietowanych) niż źle wspiera (25% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (14% ankietowanych uznało, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, 29% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera takie osoby).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Łyse są niewystarczające (48% beneficjentów usług społecznych i 32% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Łyse jest trudne (tak myśli 54% beneficjentów usług społecznych i 47% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Łyse najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Łyse w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Łyse zamieszkiwało 1 709 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 20,93% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 63,47% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 616 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 19 i stanowiły one 13,67% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 55 i stanowiły 39,57% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 42 i stanowiły 30,22% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 15 i stanowiły 10,79% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 5 i stanowiły

3,60% wszystkich rodzin, natomiast rodzin z 6 dzieci były 3 i stanowiły one 2,16% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 35 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 96 osób.

W 2023 roku w gminie Łyse świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 230 dzieci, co stanowiło koszt 155 511 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 6 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 27 267 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 4 969 858 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera rodziny z dziećmi (29% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Łyse są wystarczające (42% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Łyse jest łatwe (42% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Łyse najczęściej korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Łyse w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Przedstawiciele badanych instytucji nie mają jednoznacznego zdania co do tego, czy rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja, jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, rodziny z dziećmi, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz cudzoziemcy i uchodźcy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Łyse to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie Łyse słyszał o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych. Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, i ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY ŁYSE

W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Łyse wyniosła 8 164 osoby. Przyrost naturalny w gminie był dodatni i kształtował się na poziomie 0. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wyniosło –27 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,37% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Łyse w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	8 164	7 954	11 658
Gęstość zaludnienia	33,1	42,3	234,9
Przyrost naturalny	0	-15	-30
Saldo migracji	-27	9	31
Kobiety na 100 mężczyzn	99	97	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 709, 20,93%	1 653, 20,23%	2 341, 19,79%
w tym K	832	795	1 139
w tym M	877	857	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	5 108, 62,57%	4 823, 60,62%	6 753, 58,08%
w tym K	2 345	2 167	3 589
w tym M	2 763	2 656	3 164
Liczba i % osób 65+	1 347, 16,5%	1 476, 19,14%	2 564, 22,13%
w tym K	875	958	1 672
w tym M	472	518	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 26 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 60 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 79 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 20,30%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 16,5%, w tym dla kobiet 10,72%, a dla mężczyzn 5,78%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Łyse w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	8 236,45 zł	6 608,81 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	3 524,20zł	2 240,63 zł	2 813,98 zł
Podmioty w regon/1000 mieszk.	56	79	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazywała podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Łyse w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody gminy per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej, a liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Łyse w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	15	22,27	38
NGO/ 1000 mieszk.	1,84	3,17	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	60,79%	57,67%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	62,90%	67,98%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawiała wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Łyse w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmowała liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwalało na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej w powiecie i województwie. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika dla wyborów parlamentarnych była niższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

W wyborach samorządowych wartości wskaźników były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Łyse funkcjonowała jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Łyse

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Ostrołęcka 2, 07-437 Łyse	Urząd Gminy	6	7 094 062 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Łyse

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	15
Koła Gospodyń Wiejskich	7
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Łyse funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność oraz rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 15, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działało także 7 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Łyse

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	5
Kultura	2
Edukacja	3
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	0
Bezpieczeństwo	3
Rozwój lokalny	1
Ekologia	0
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	15

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-lyse-141507?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Łyse w 2024 roku zarejestrowanych było łącznie 15 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 15 (jedna organizacja mogła wskazać kilka rodzajów działalności lub nie wskazać żadnego). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynikało, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze sportowym, związanym z bezpieczeństwem oraz edukacyjnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Łyse

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Łysych	ul. H. Sienkiewicza 46, 07-437 Łyse	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Łysych	ul. H. Sienkiewicza 46, 07-437 Łyse	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Centrum Medycznego w Łysych	ul. Topolowa 2, 07-437 Łyse	Podmiot prywatny	Brak danych	Środki prywatne, NFZ	Usługi medyczne
"MEDICUS" Rodzinne Centrum Zdrowia	Ul. Adama Chętnika 2B, 07-437 Łyse.	Urząd gminy, Podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, Środki prywatne, NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Łyse. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.gminalyse.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Łyse. Zestawienie obejmowało nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane były dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynikało, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka, ośrodek kultury, sportu i rekreacji, placówki służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawiała zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Łyse w 2023 roku, w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmowały zarówno świadczenia pieniężne, jak

i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	293	209	265
- świadczenia pieniężne	58	78	154
- świadczenia niepieniężne	238	136	131
Liczba rodzin	159	127	260
Liczba osób w rodzinach	583	370	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Łyse (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	74,74%	50,90%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	19,45%	40,14%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	5,81%	8,96%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	45,73%	48,96%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	54,27%	51,04%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Łyse (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Łyse wykazała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystało 238 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 58 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni oraz osoby w wieku 0–17 lat.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Łyse w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	112	394	70,44%	4,83%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	2	2	1,26%	0,02%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	55	309	34,59%	3,782%
- w tym wielodzietność	53	300	33,33%	3,67%
Bezrobocie	29	102	18,24%	1,25%
Niepełnosprawność	50	140	31,45%	1,71%
Długotrwała lub ciężka choroba	42	96	26,42%	1,18%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	81	13,21%	0,99%
- w tym rodziny niepełne	12	36	7,55%	0,44%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
- w tym rodziny wielodzietne	5	29	3,14%	0,36%
Przemoc domowa	2	8	1,26%	0,10%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	7	23	4,4%	0,28%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0%	0%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	0	0	0%	0%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Łyse w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 112 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 55 rodzin, w tym 53 rodzin wielodzietnych
- niepełnosprawność wystąpiła u 50 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 42 rodzin
- bezrobocie dotknęło 29 rodziny
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 21 rodzin, w tym 12 rodzin niepełnych oraz 5 rodzin wielodzietnych
- alkoholizm wystąpił u 7 rodzin
- bezdomność dotknęła 2 rodziny
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymało 2 rodziny
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna, sytuacja kryzysowa, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, zdarzenia losowe, sieroctwo nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 32 osobom na łączną kwotę 219 064 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 28 osób na sumę 205 505 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 4 osobom na kwotę 13 559 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 11 osobom na łączną kwotę 21 112 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 5 zasiłków o wartości 8 037 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 2 zasiłki na łączną kwotę 7 061 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 3 świadczenia na sumę 4 656 zł.

W 2023 roku gmina Łyse udzieliła wsparcia w różnych formach. Sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie jednego świadczenia o łącznej wartości 4 000 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 36 osobom na łączną kwotę 58 667 zł.

Gmina dysponowała w 2023 roku środkami finansowymi na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 7 407 733 zł, w tym w budżecie OPS 7 094 062 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Łyse dysponowała 19 mieszkaniami komunalnymi. W ciągu roku złożono 1 wniosek o przyznanie mieszkania komunalnego.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy wymagający umieszczenia w takiej placówce byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku dotyczyło to 11 osób, a gmina poniosła koszty w wysokości 410 654 zł za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Łyse przeprowadzono 356 wywiadów środowiskowych, które objęły 335 rodzin, liczących łącznie 1 076 osób. Praca socjalna została skierowana do 176 rodzin, w których znajdowało się łącznie 511 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 1 347, co stanowiło 16,5% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 17 rodzin spośród osób starszych, z czego 5 stanowiły gospodarstwa jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 41 członków tych rodzin, co stanowiło 0,5% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Łyse usługi opiekuńcze świadczone dla 5 osób na łączną kwotę 78 335 zł.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP, w gminie Łyse zamieszkiwało 979 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 50 rodzin zamieszkujących gminę Łyse, w których żyło łącznie 140 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej

6. Zasoby i usługi wspierające Osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 rodzinom, obejmującym łącznie 2 osoby, co stanowiło 0,02% populacji. Gmina udzieliła 2 świadczeń schronienia na łączną kwotę 12 677 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Łyse wykazała, że w 2023 roku 42 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 7 rodzin, w których funkcjonowały łącznie 23 osoby.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 000 zł, natomiast na przeciwdziałanie alkoholizmowi 205 852 zł. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 7 061 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Łyse zamieszkiwało 1 709 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 20,93% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 63,47% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 616 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 19 i stanowiły one 13,67% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 55 i stanowiły 39,57% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 42 i stanowiły 30,22% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 15 i stanowiły 10,79% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 5 i stanowiły 3,60% wszystkich rodzin, natomiast rodzin z 6 dziećmi były 3 i stanowiły one 2,16% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 35 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 96 osób.

W 2023 roku w gminie Łyse świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 230 dzieci, co stanowiło koszt 155 511 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 6 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 27 267 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 4 969 858 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY ŁYSE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Łyse wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

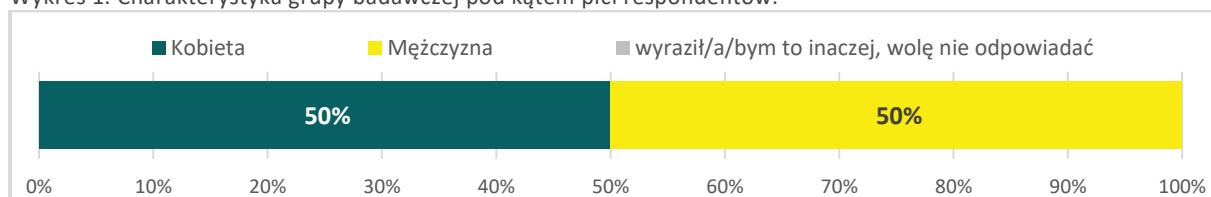
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

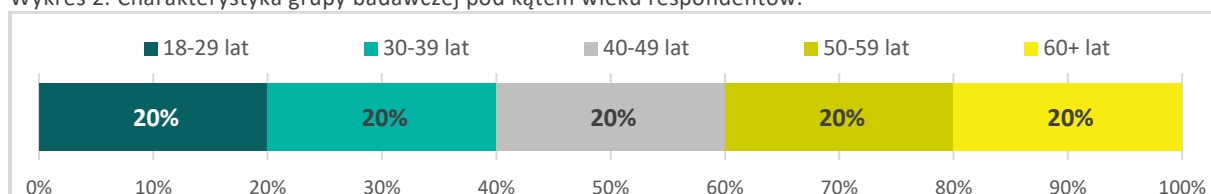
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu udział kobiet i mężczyzn był równy (każda z grup stanowiła 50% ogółu badanych).

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

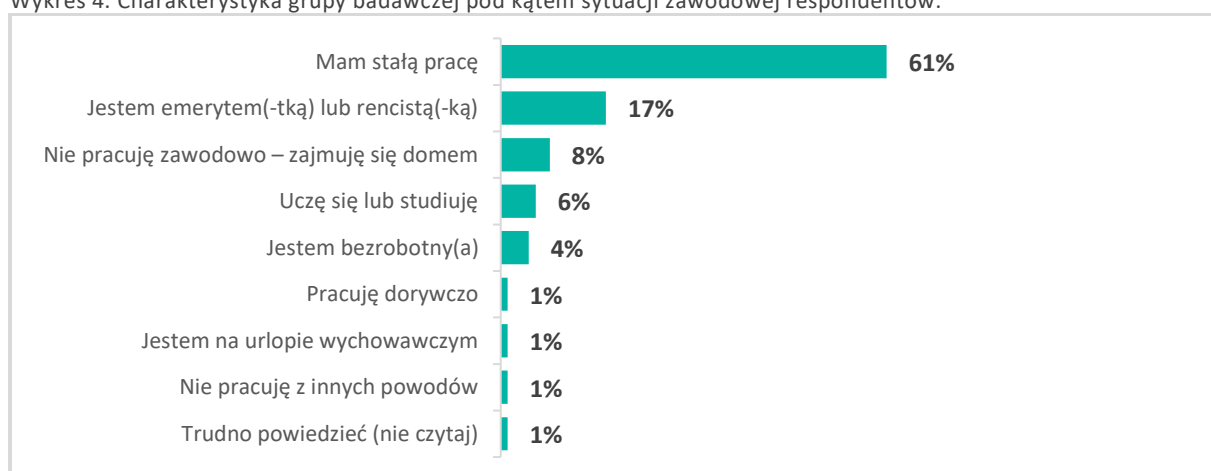
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (63% badanych) i średnim (27% badanych).

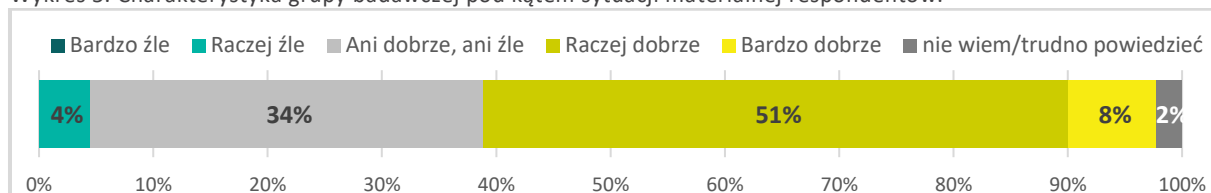
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (61% badanych).

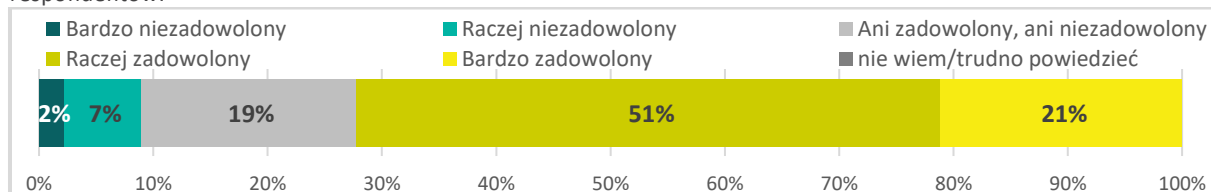
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (51% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (34% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

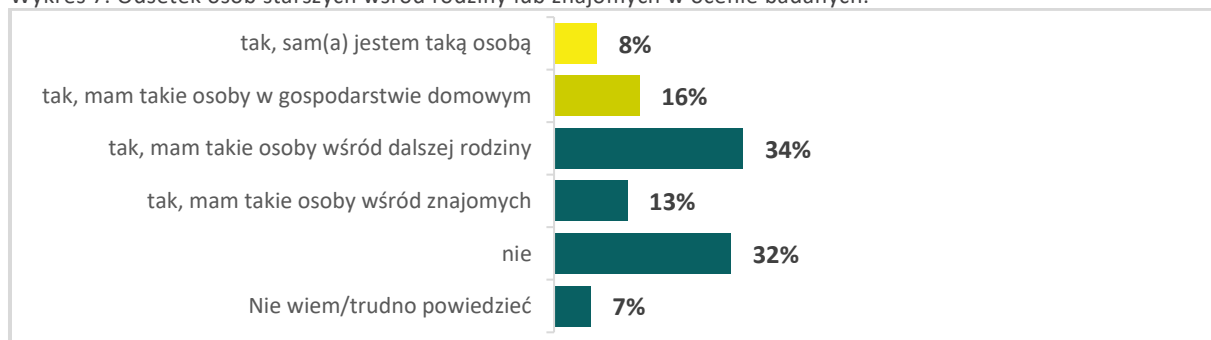
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (51% badanych) oraz bardzo zadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Łyse.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

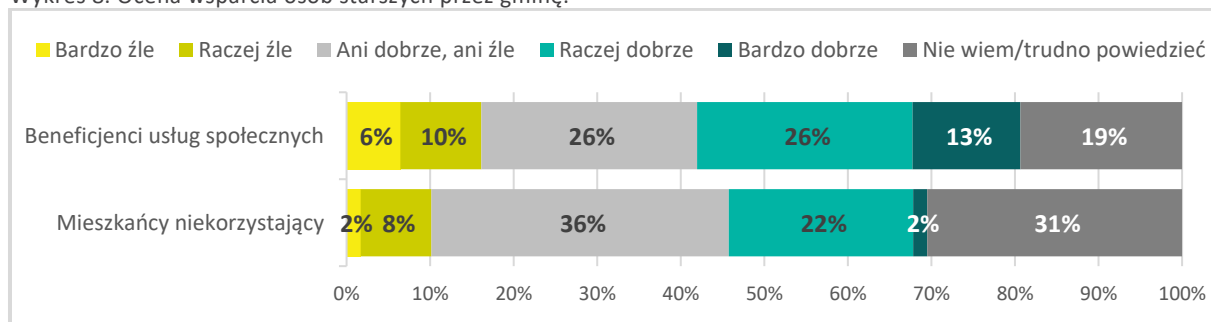
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Łyse 8% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 16% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 13% wśród znajomych.

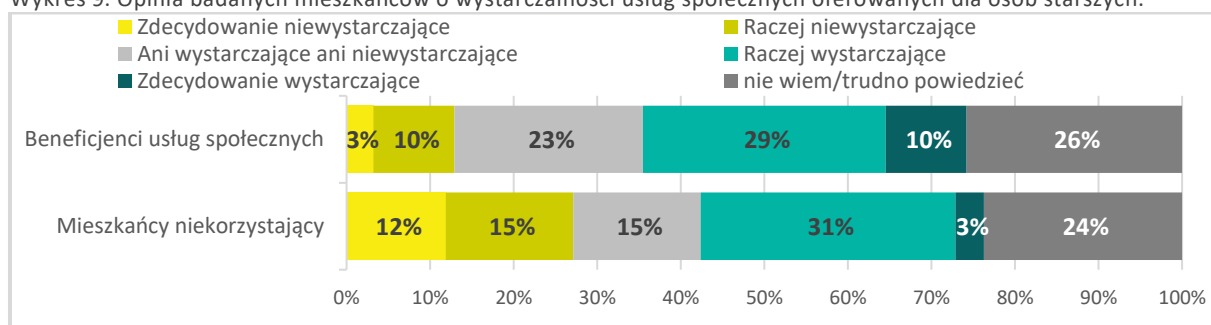
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera osoby starsze (39% beneficjentów usług społecznych i 24% niekorzystających z nich).

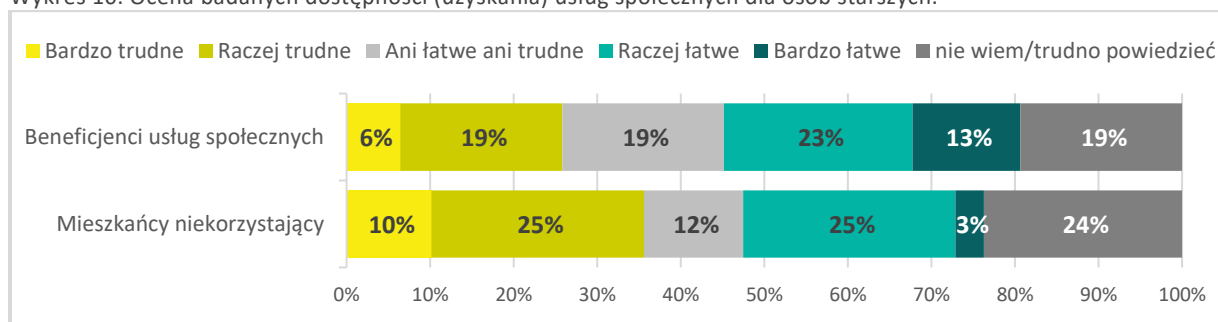
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Łyse osobom starszym są wystarczające (tak uważa 39% beneficjentów usług społecznych i 34% niekorzystających z nich).

Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

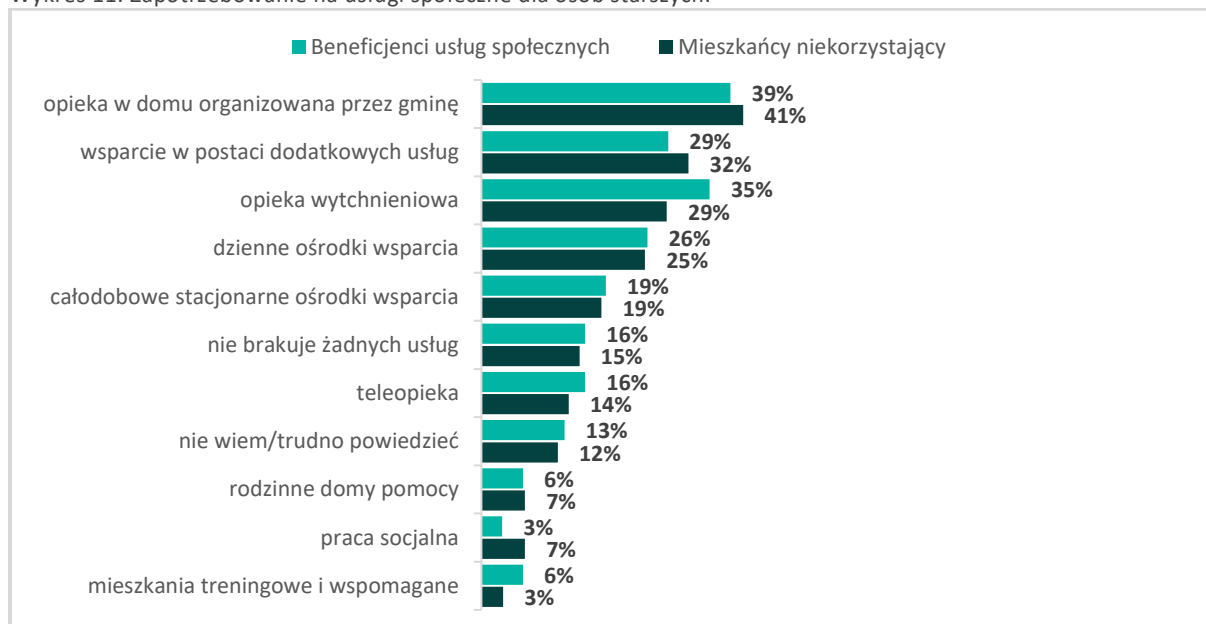

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym, czy uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Łyse jest trudne jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (36% ankietowanych) niż jest trudne (25% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy

niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (35% ankietowanych uznało, że uzyskanie ww. usług jest trudne, 28% ankietowanych uznało, że uzyskanie tych samych usług jest łatwe).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

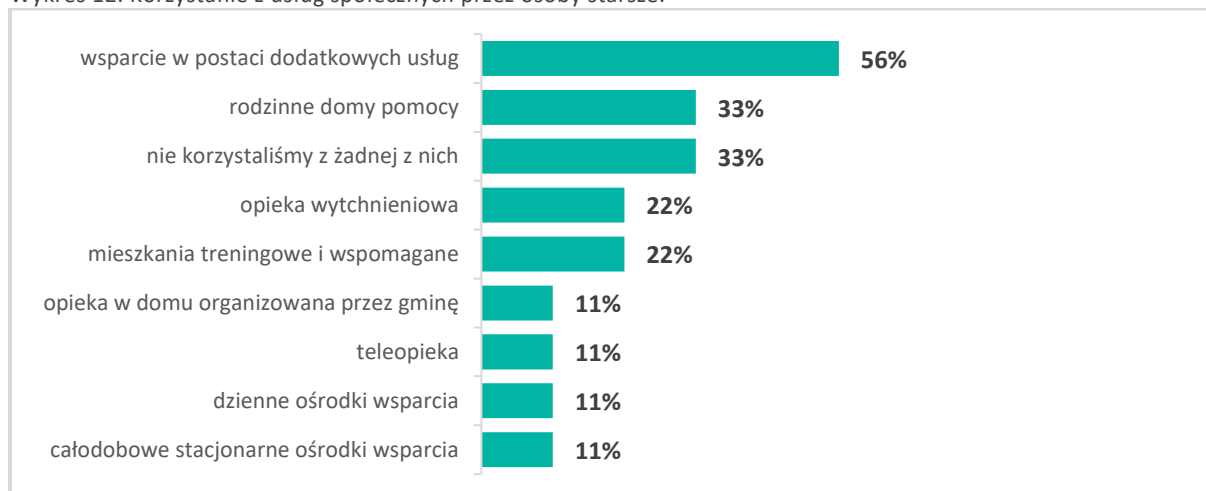

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

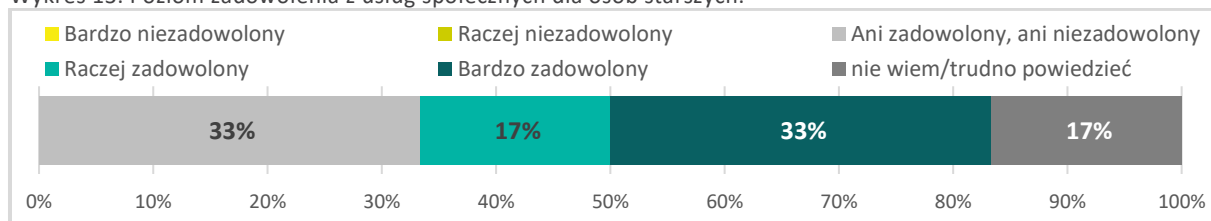

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Łyse z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinnych domów pomocy.

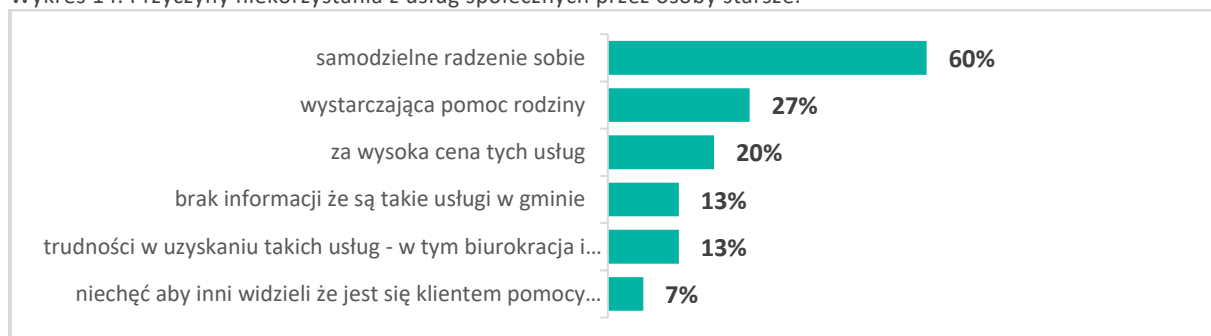
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Łyse korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (50% zadowolonych do 0% niezadowolonych).

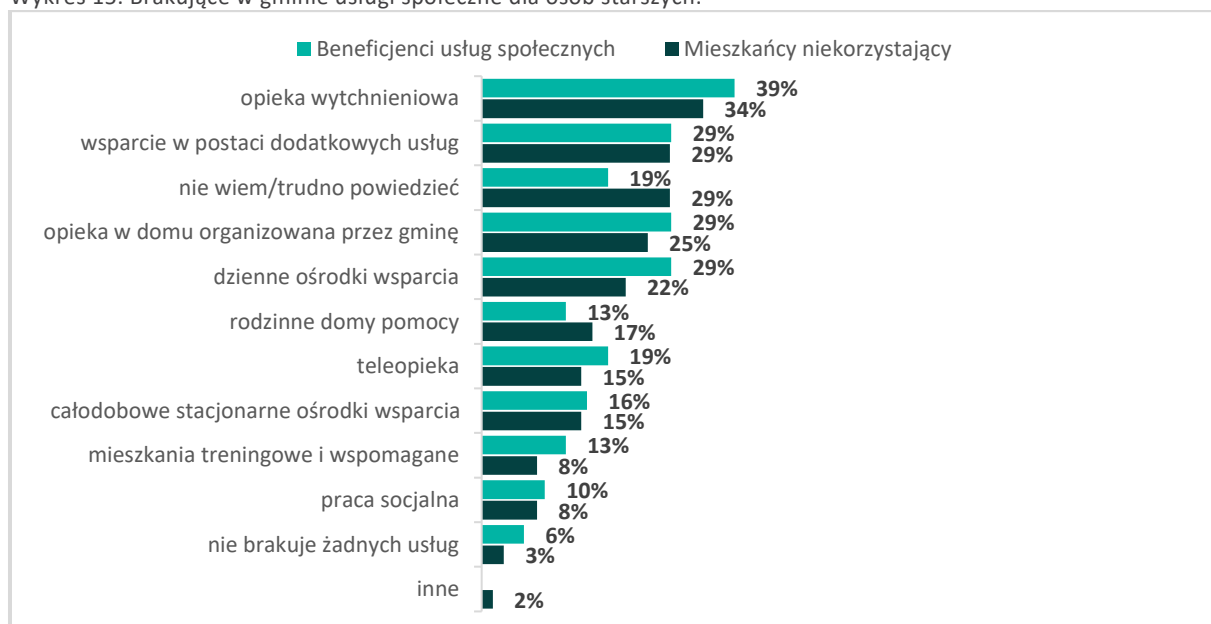
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (60% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (27% ankietowanych), cena oferowanych usług jest za wysoka (20% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

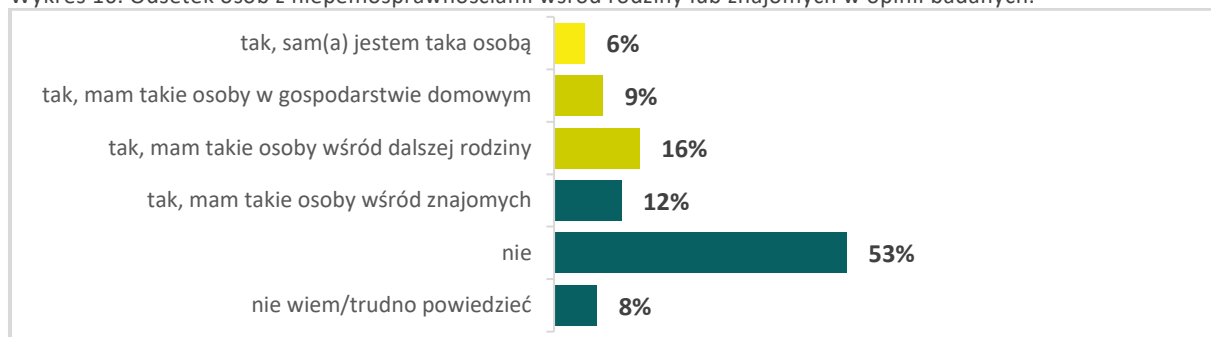
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

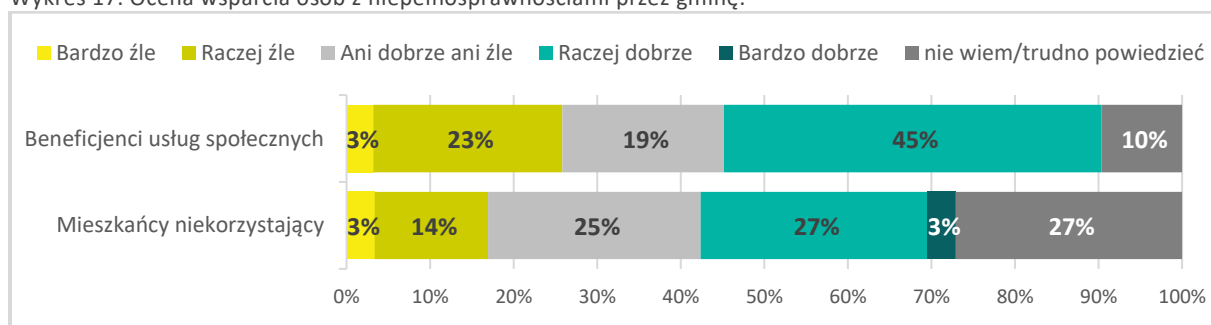
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Łyse 6% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 0% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 9% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 12% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

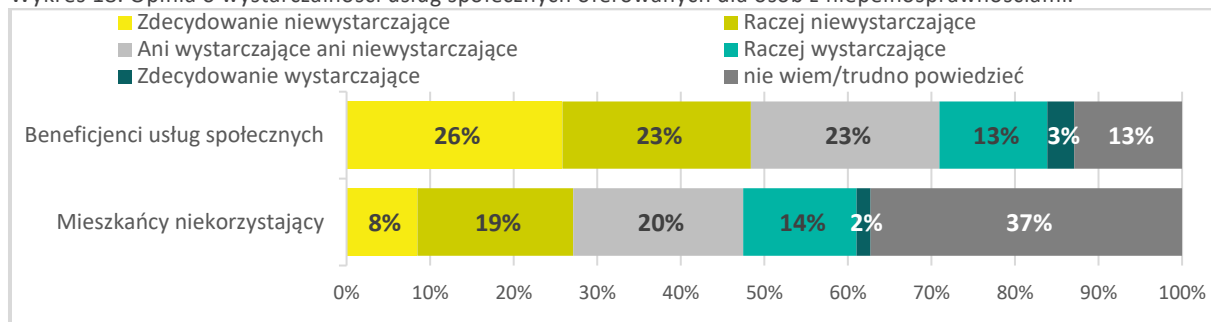
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (tak myśli 45% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

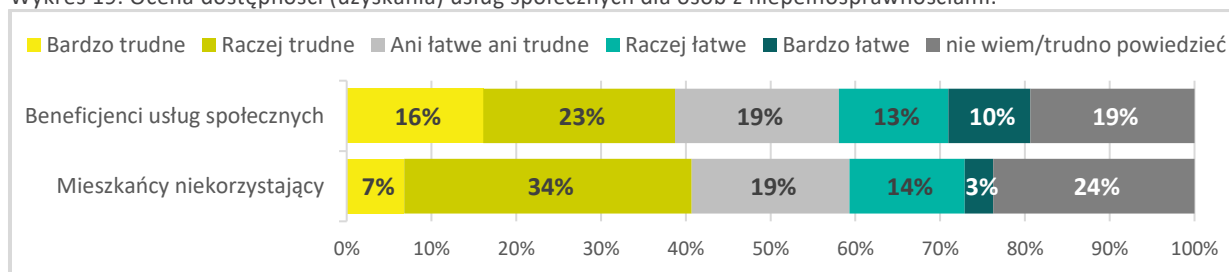
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Łyse dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (49% beneficjentów usług społecznych i 27% niekorzystających z nich).

Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Łyse jest trudne (39% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

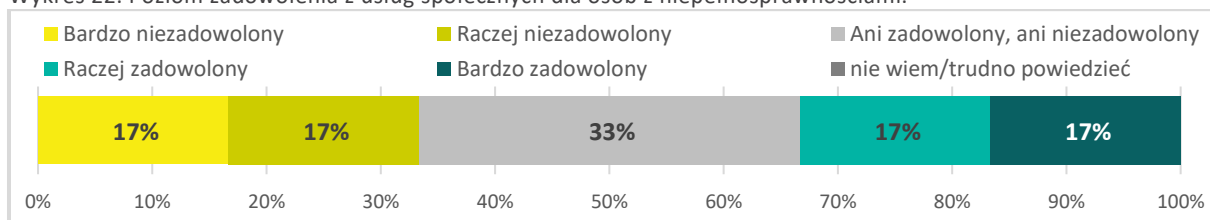

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- pracy socjalnej.

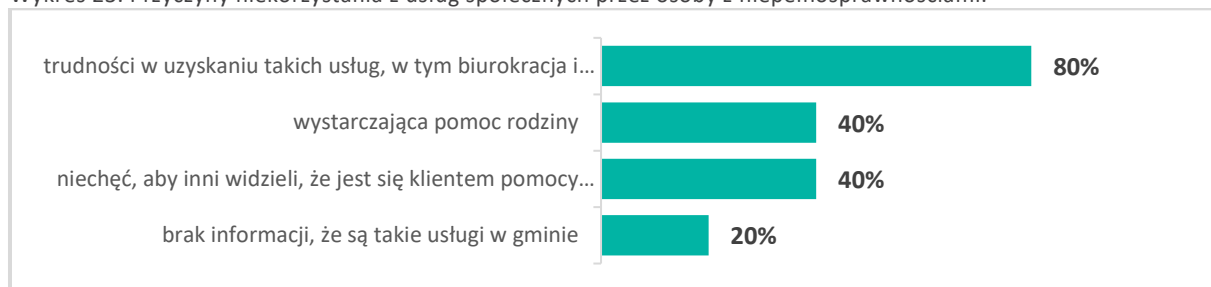
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Łyse, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że są z nich równie zadowoleni co i niezadowoleni (34% zadowolonych i niezadowolonych).

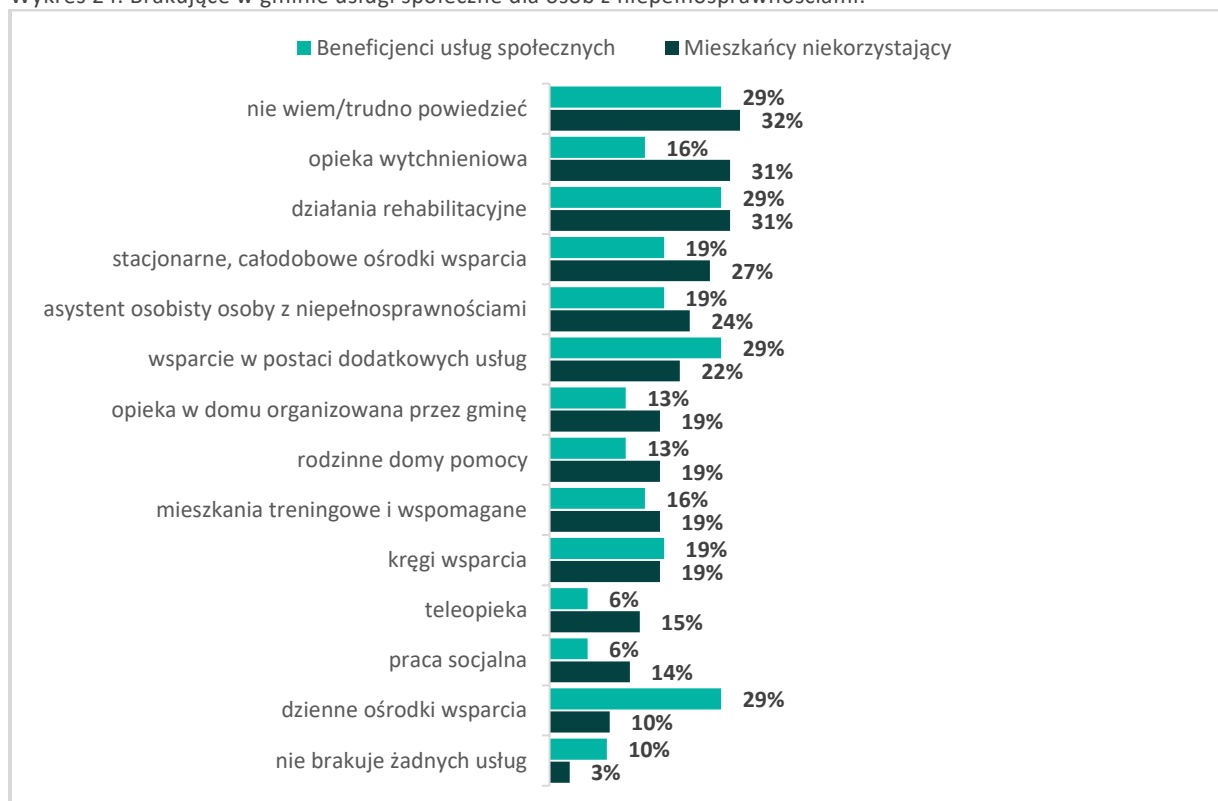
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (80% ankietowanych), wystarczającą pomoc ze strony rodziny (40% ankietowanych), oraz na niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (40% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

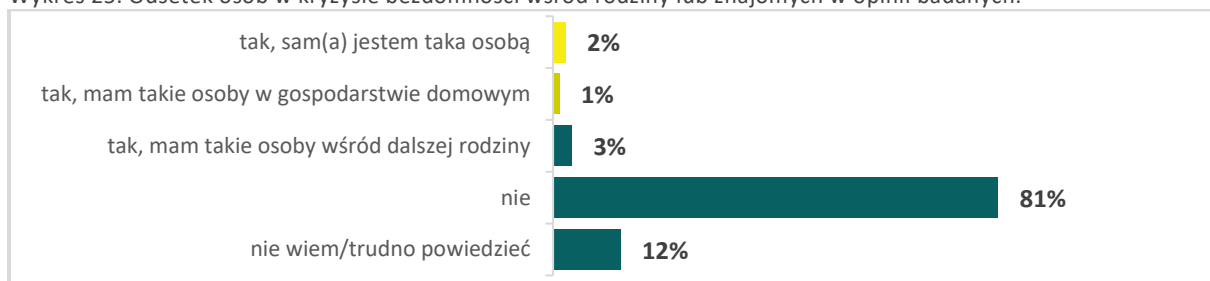
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

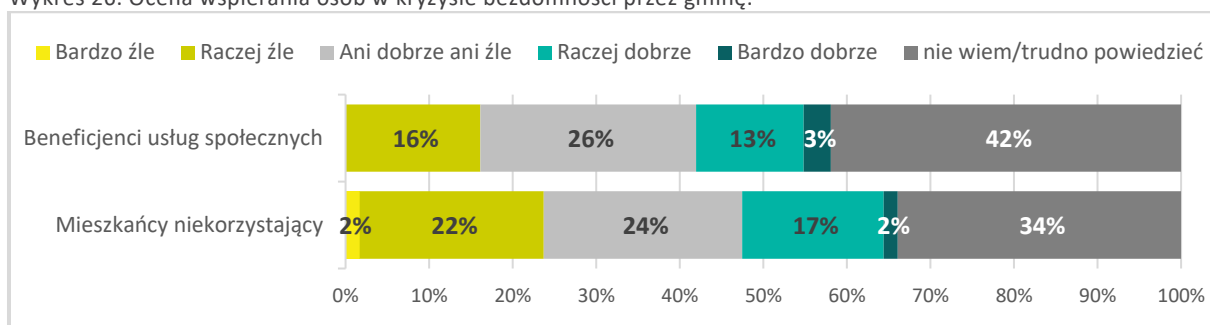
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Łyse niespełna 2% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 1% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 3% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 0% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

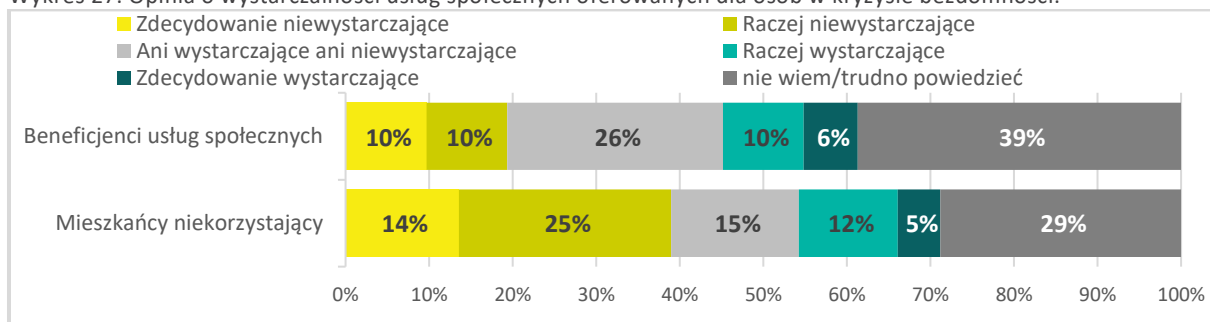
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym, czy gmina Łyse dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często uznają, że gmina dobrze jak i niedobrze wspiera osoby bezdomne (po 16% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej uważają, że gmina źle wspiera takie osoby (24% ankietowanych) niż że dobrze je wspiera (19% ankietowanych).

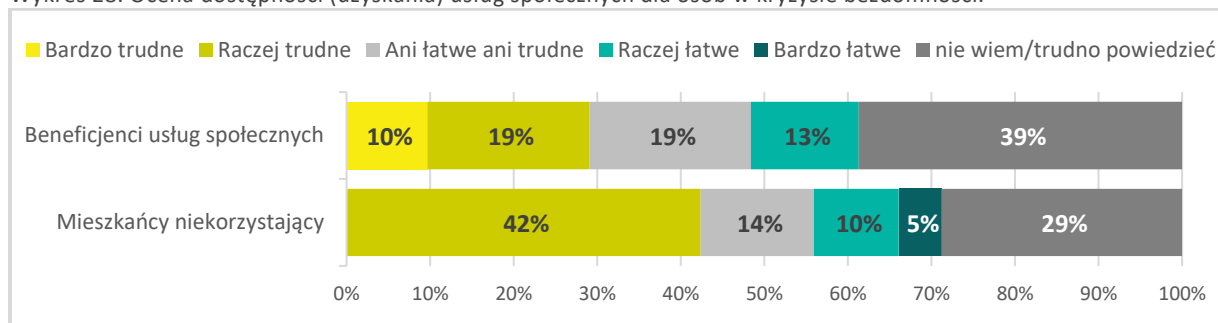
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Łyse są niewystarczające (20% beneficjentów usług społecznych i 39% niekorzystających z nich).

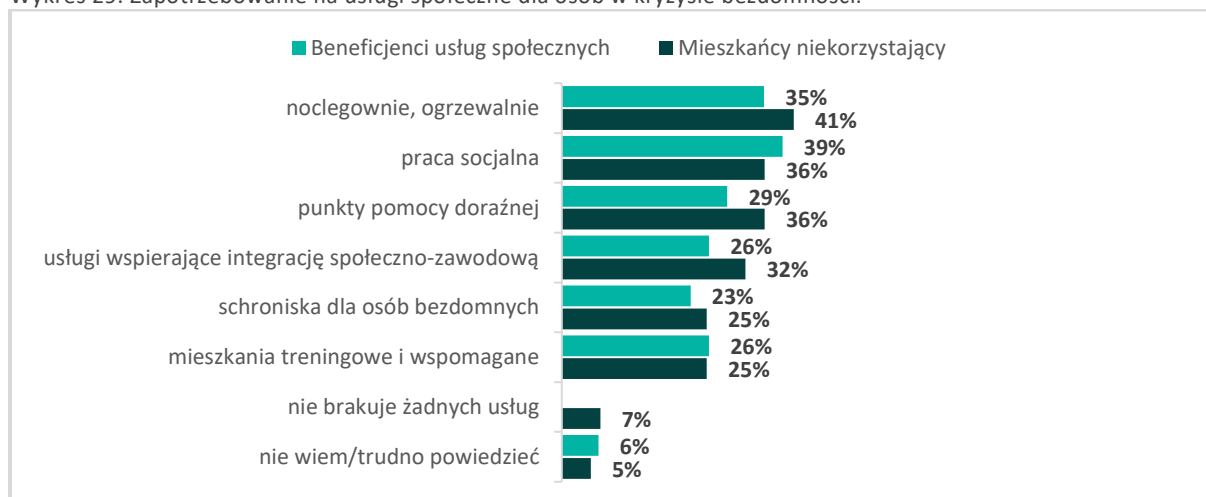
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Łyse jest trudne (29% beneficjentów usług społecznych i 42% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

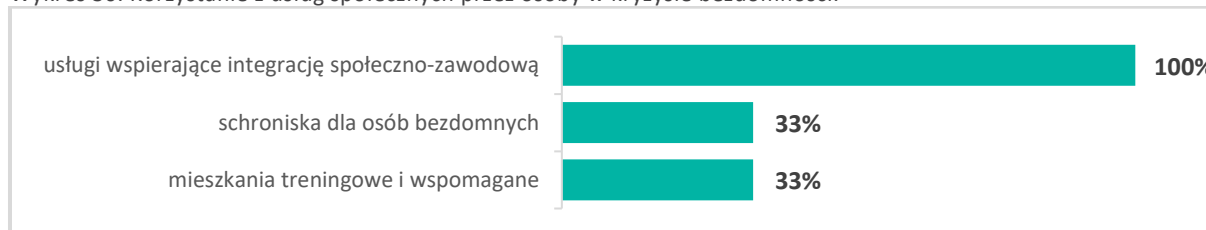

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- Noclegownie, ogrzewalnie
- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

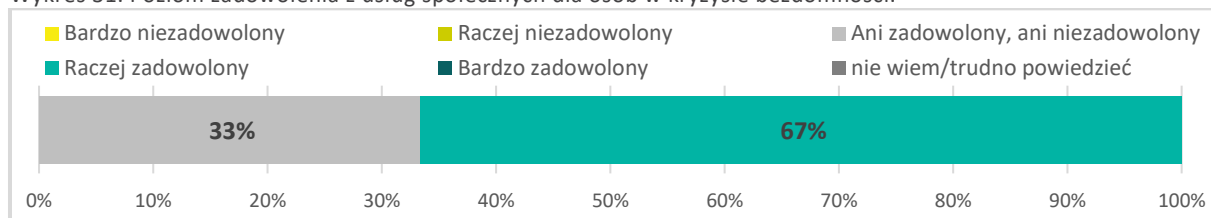

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Łyse najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

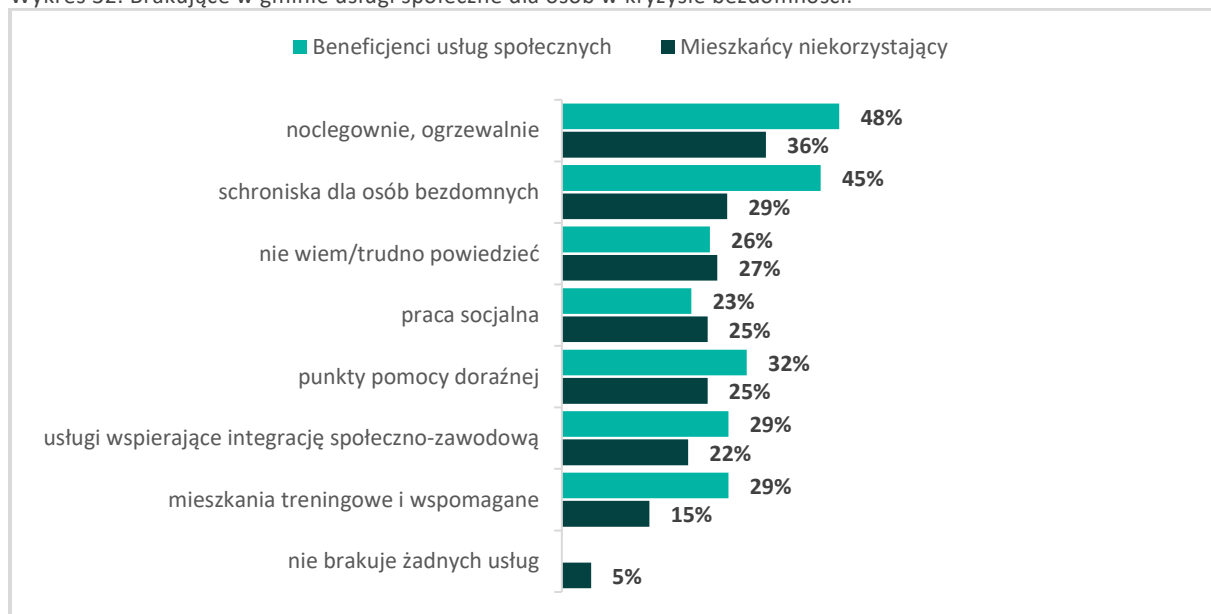
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

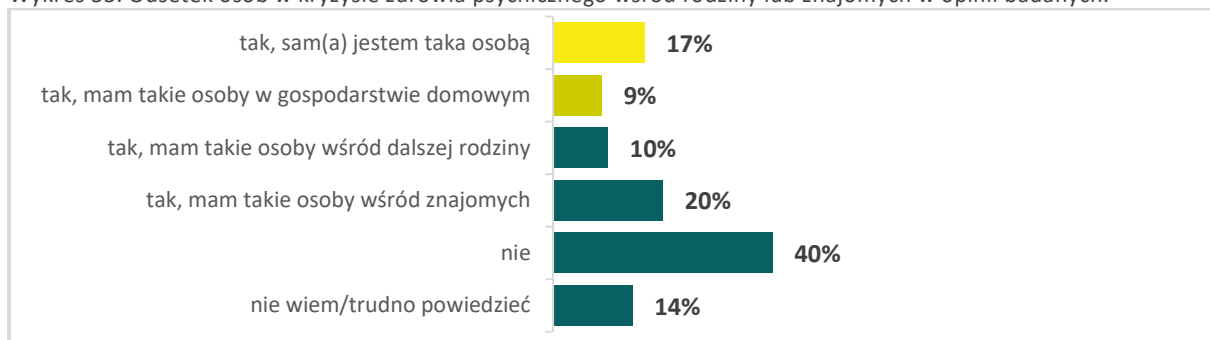
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Łyse najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

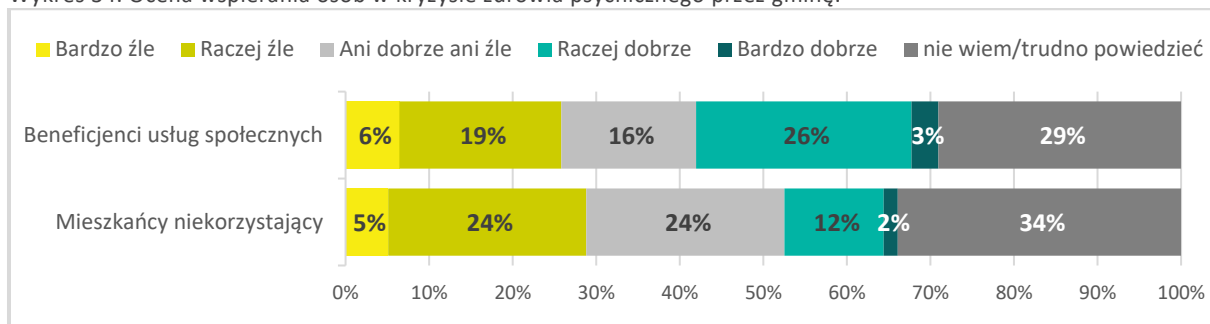
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 17% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 10% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 20% wśród znajomych.

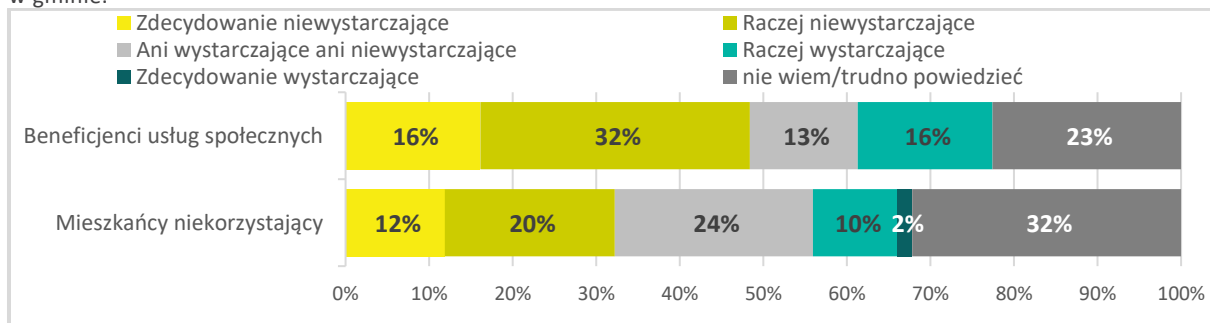
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę łyse jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (29% ankietowanych) niż źle wspiera (25% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (14% ankietowanych uznało, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, 29% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera takie osoby).

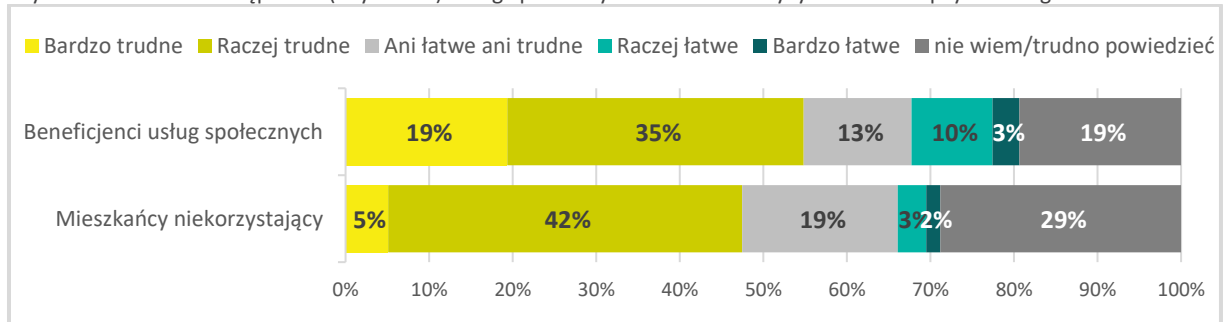
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Łyse są niewystarczające (tak uważa 48% beneficjentów usług społecznych i 32% niekorzystających z nich).

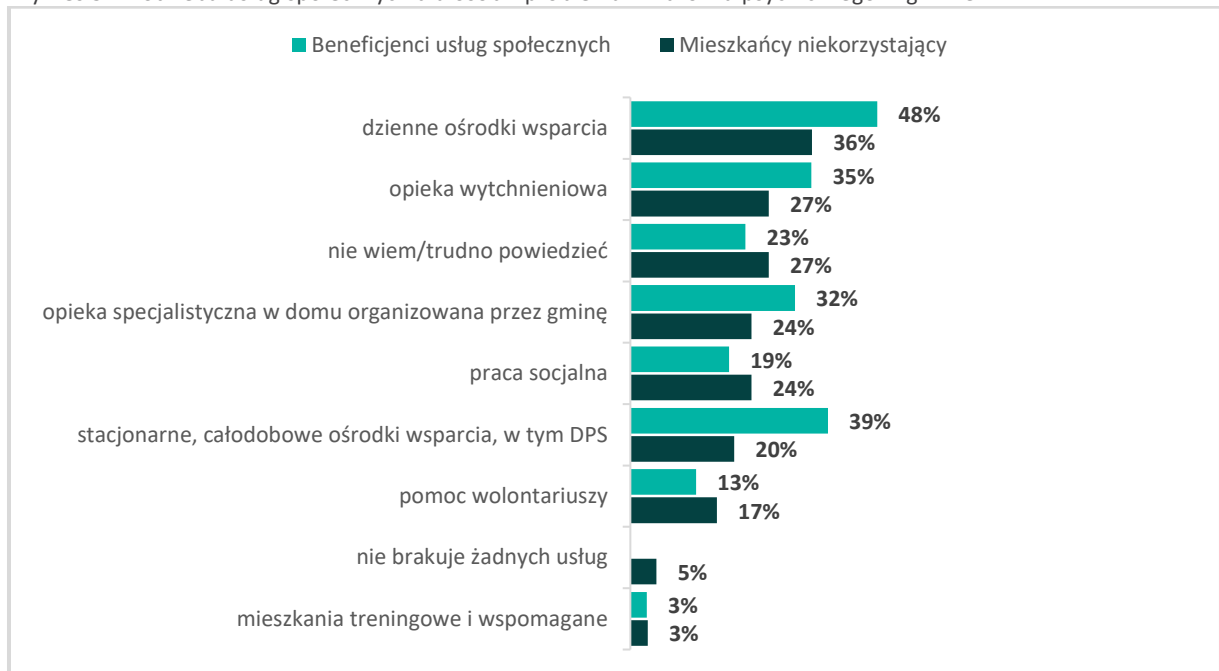
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Łyse jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych i 47% niekorzystających z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

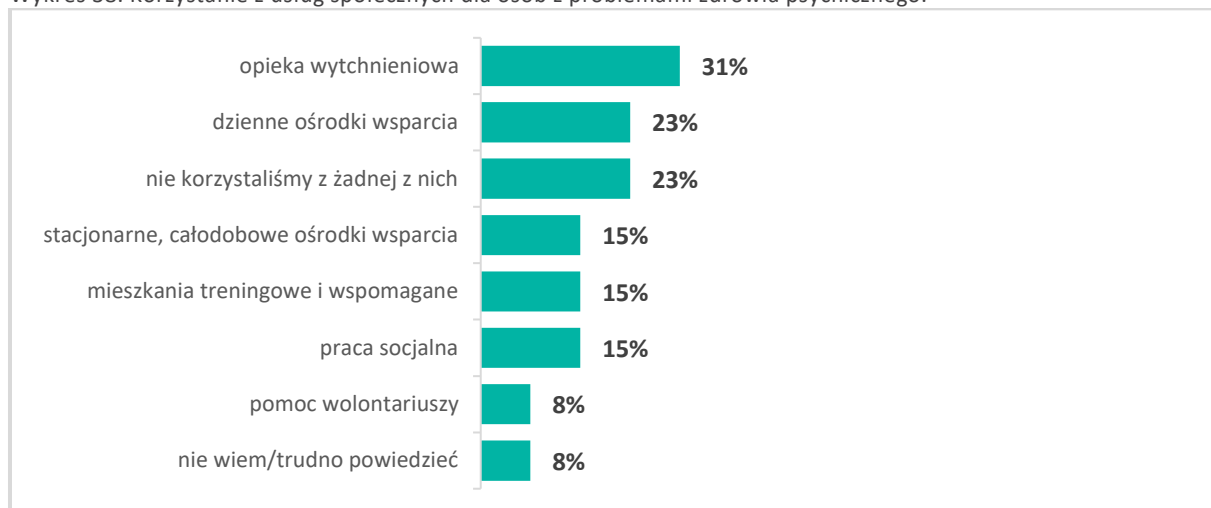

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

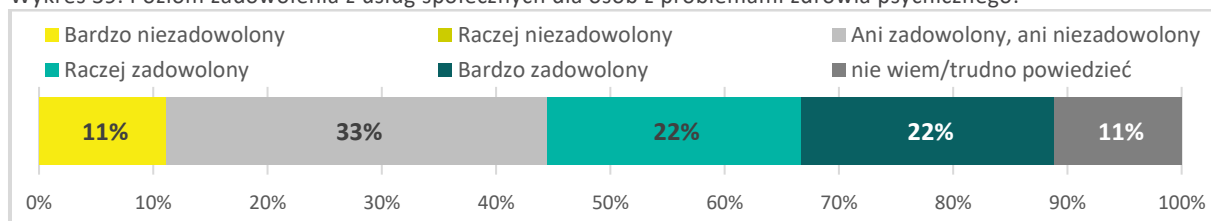

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Łyse w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

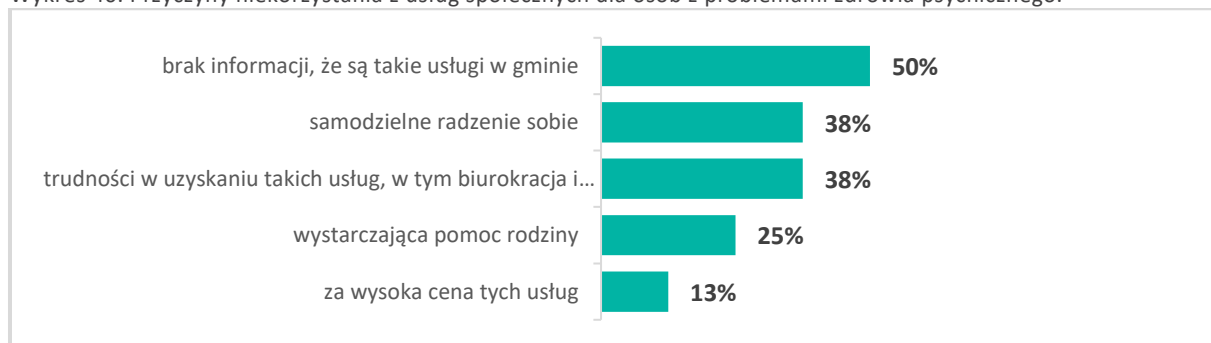
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Łyse korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (44% zadowolonych do 11% niezadowolonych).

Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

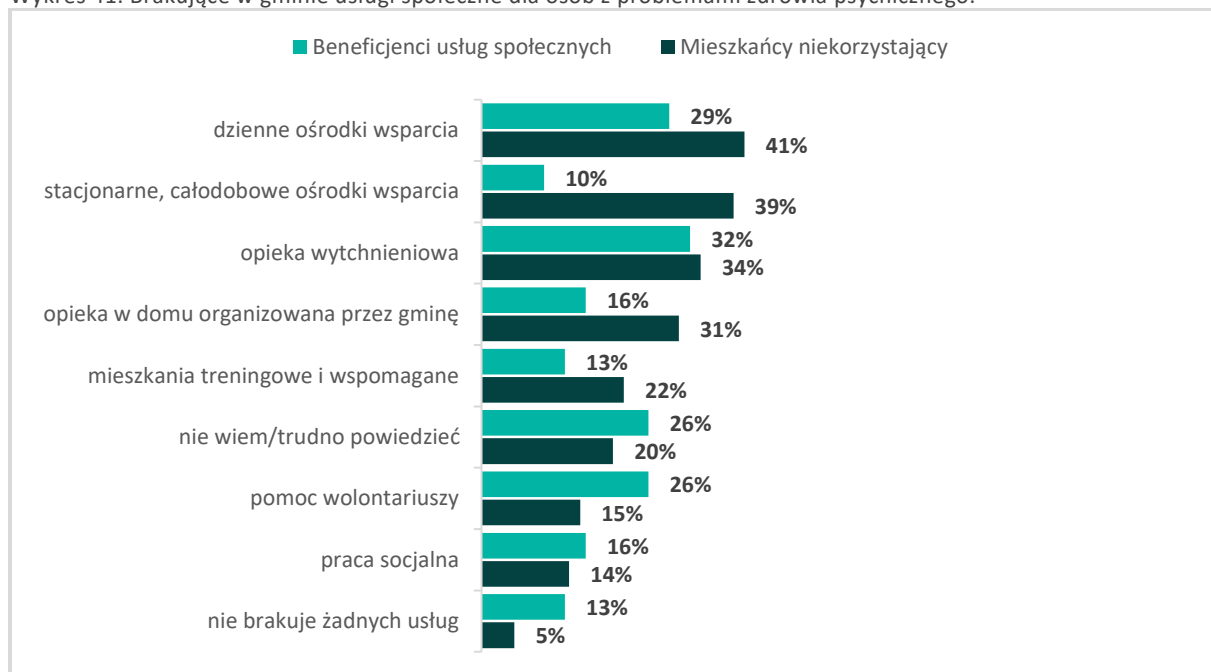

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: brak informacji, że takie usługi

są świadczone w gminie (po 50% ankietowanych), samodzielne radzenie sobie z problemami (po 38% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (38% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

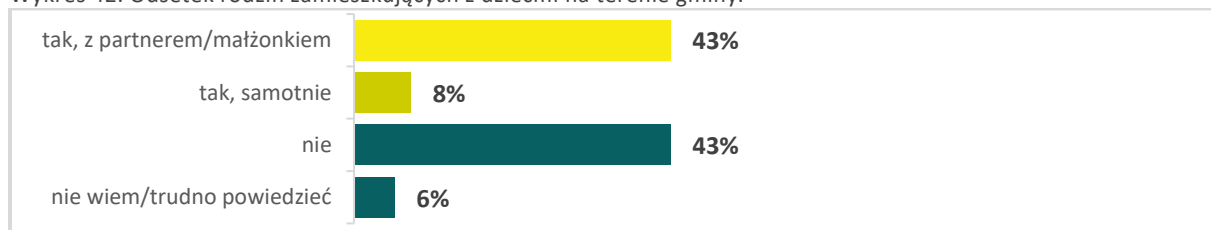
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Łyse najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

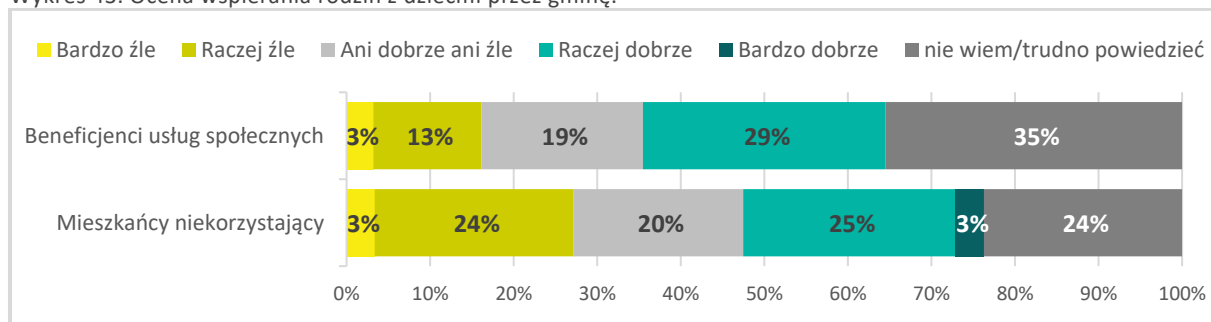
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Łyse 43% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 8% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 43% nie posiada dzieci.

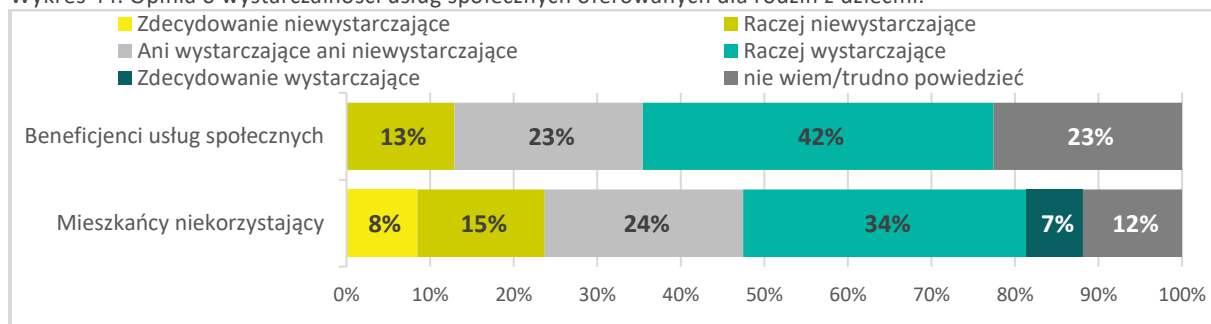
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Łyse dobrze wspiera rodziny z dziećmi (tak myśli 29% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

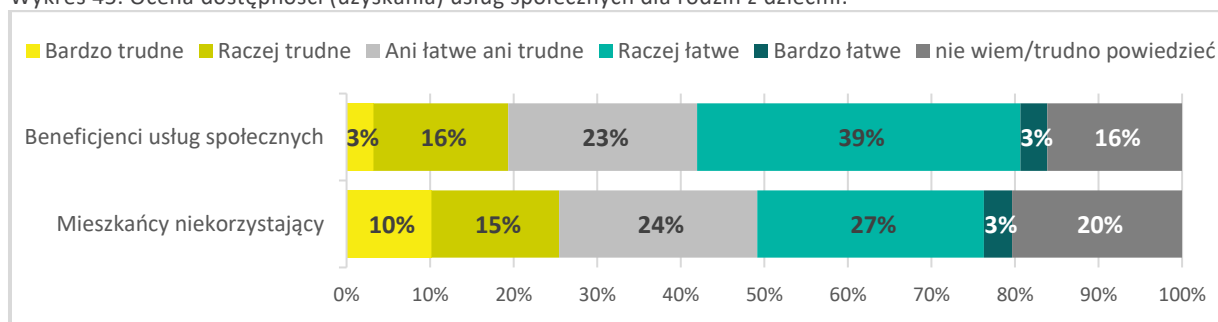
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Łyse są wystarczające (42% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

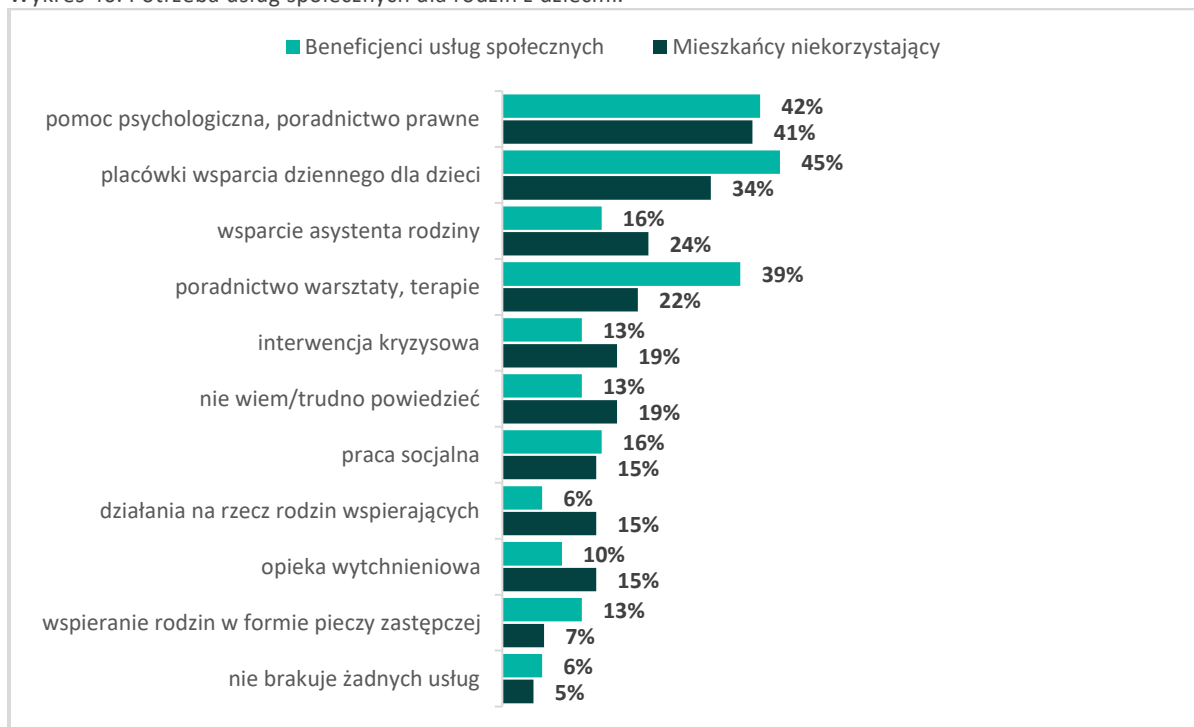
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Łyse jest łatwe (42% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Łyse najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

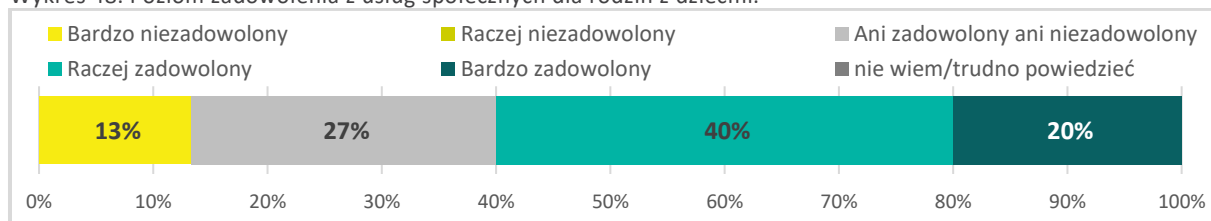
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Łyse w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

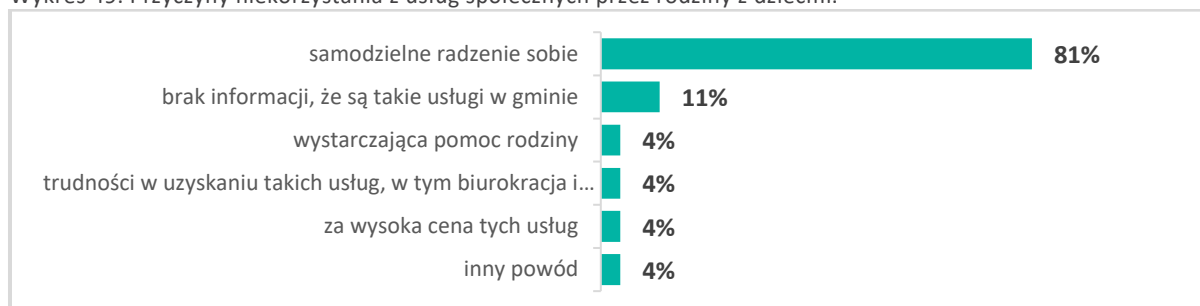
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Łyse korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (60% zadowolonych do 13% niezadowolonych).

Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (81% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (11% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

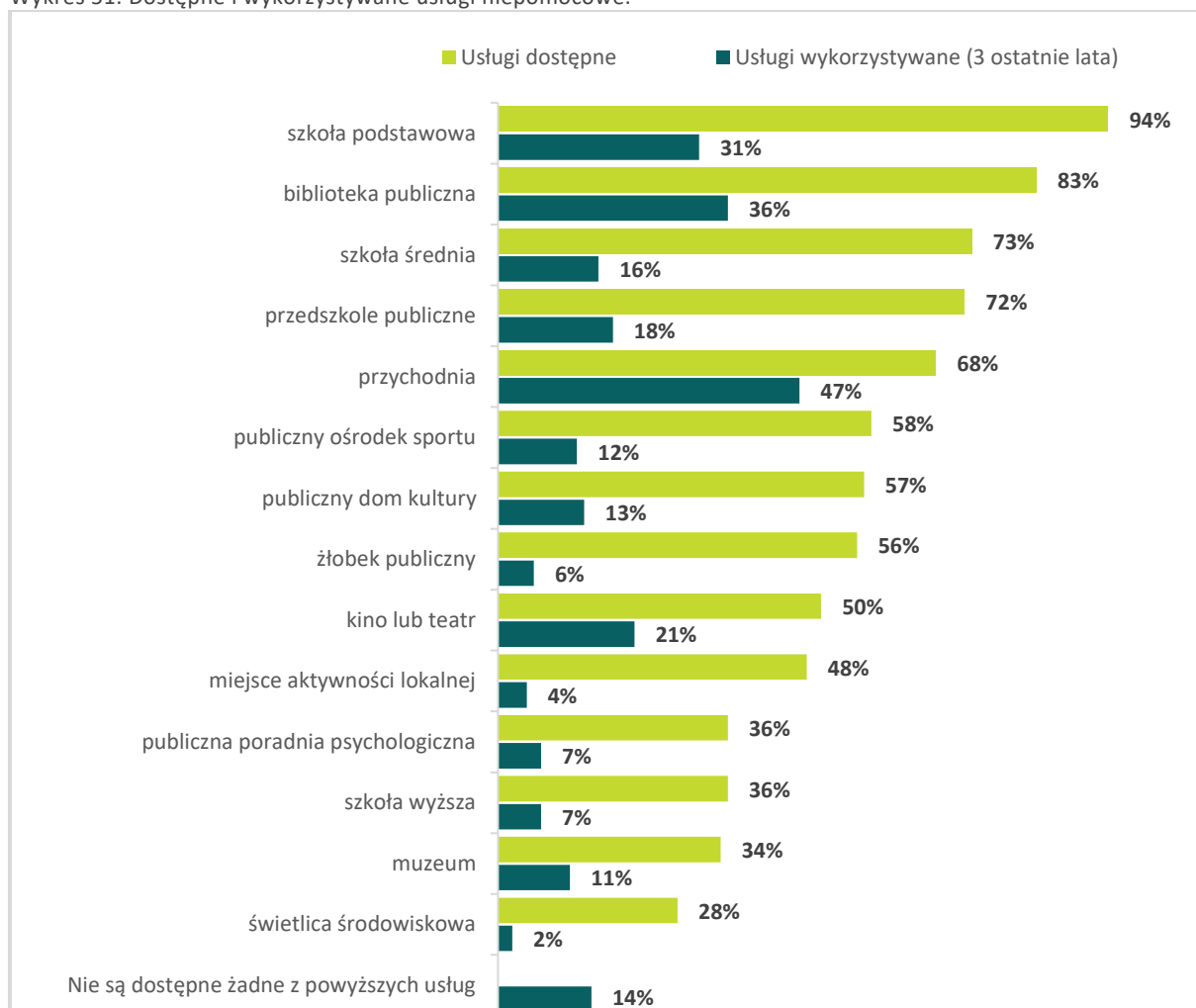
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Łyse na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (94% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (83% ankietowanych)
- szkoła średnia (73% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (72% ankietowanych)

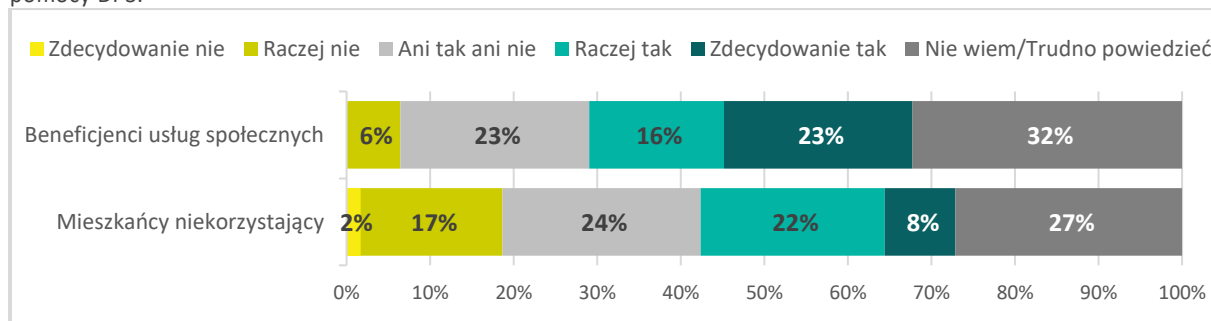
- przychodnia (68% ankietowanych).
- publiczny ośrodek sportu (58% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (57% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (47% badanych) oraz biblioteka (36% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Łyse o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

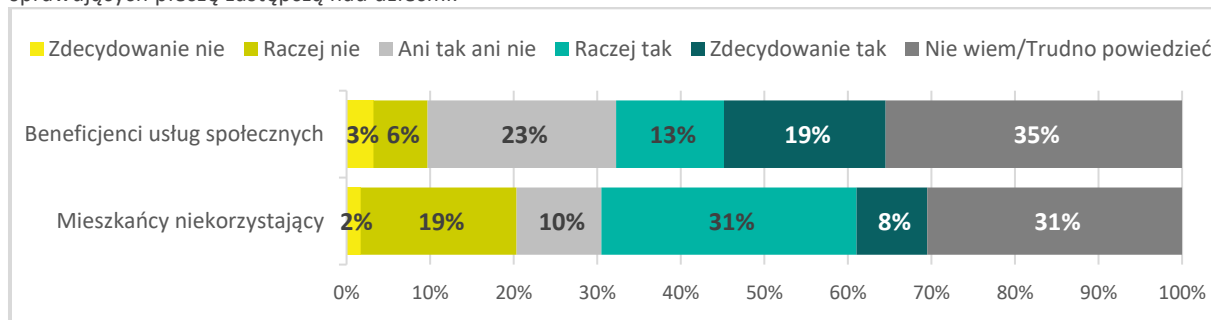
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Łyse przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (39% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

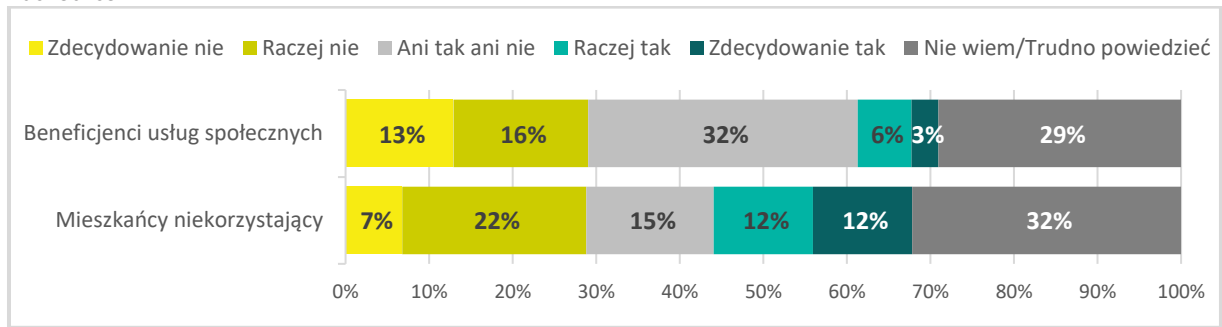
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Łyse przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (32% beneficjentów usług społecznych i 39% niekorzystających z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Łyse przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców nie wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (29% beneficjentów usług społecznych i 29% niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE ŁYSE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

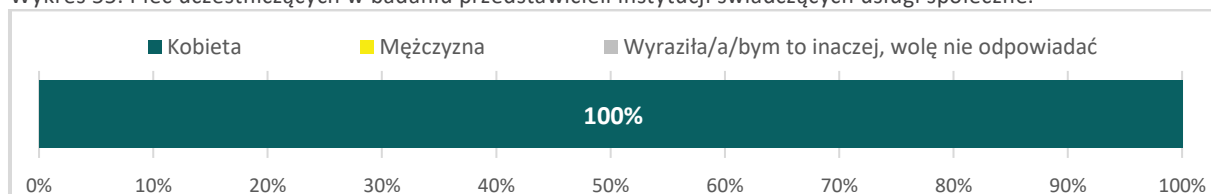
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Łyse przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Łyse.

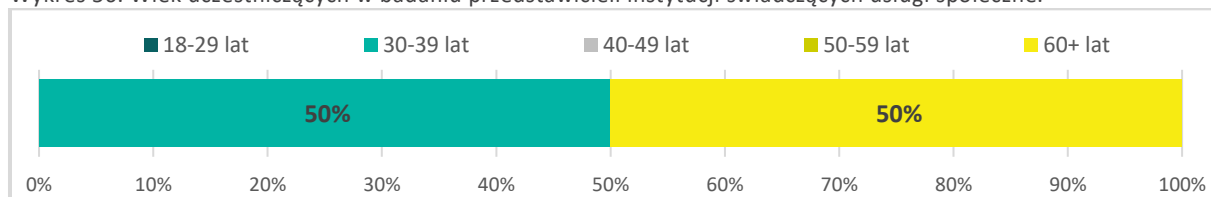
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

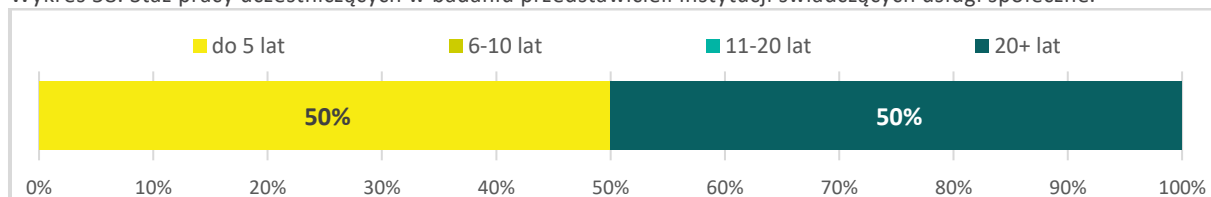
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę zawodową: specjaliści, eksperci.

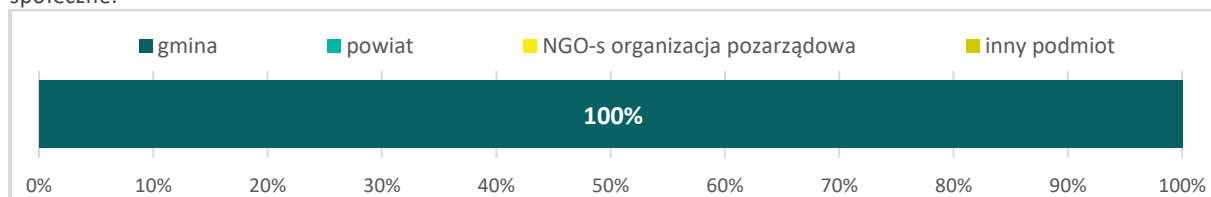
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci pod względem stażu pracy reprezentowali dwie grupy – do 5 lat oraz 20+ lat – po 50% każda, bez wyraźnie dominującej grupy.

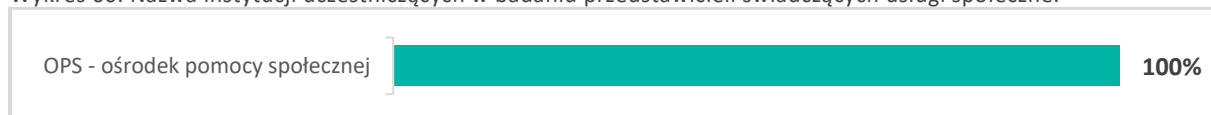
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

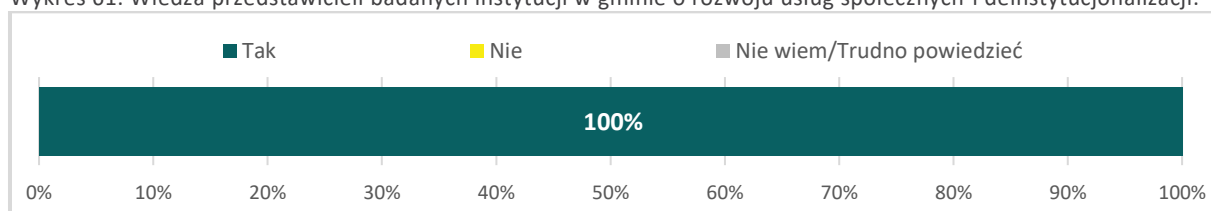
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany jeden podmiot: ośrodek pomocy społecznej.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

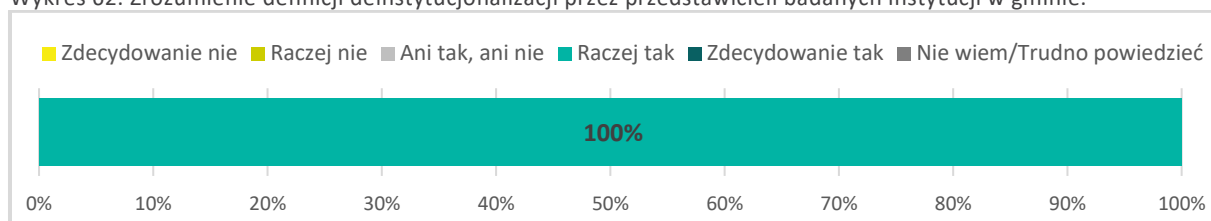
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

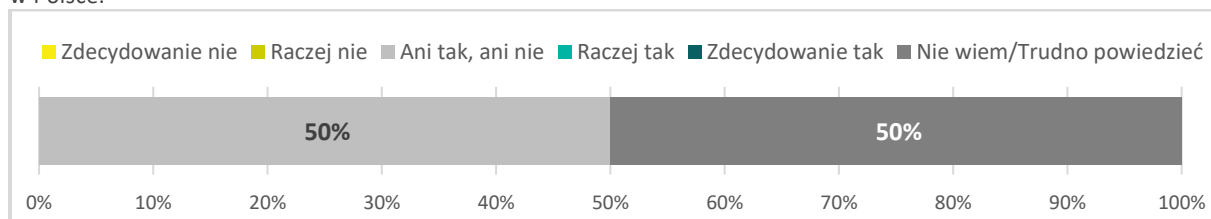
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całonocne długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

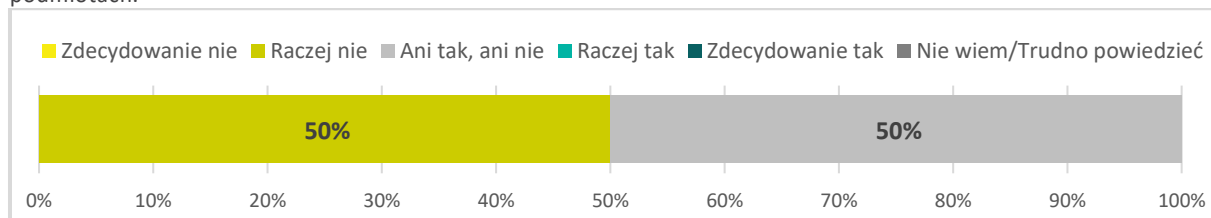
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji nie mają jednoznacznego zdania co do tego, czy rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja, jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

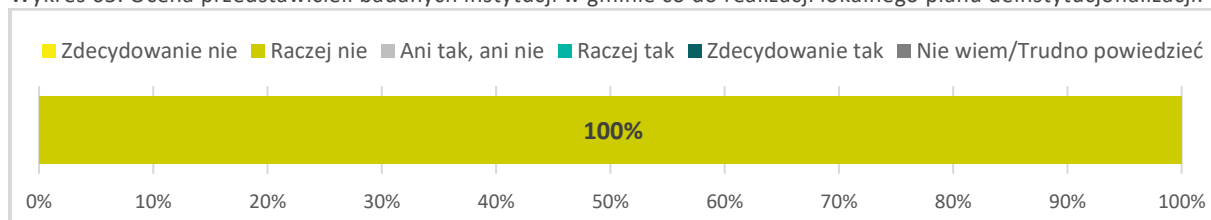
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji przyznał, że jego podopieczni i personel nie wyrażali potrzeby rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

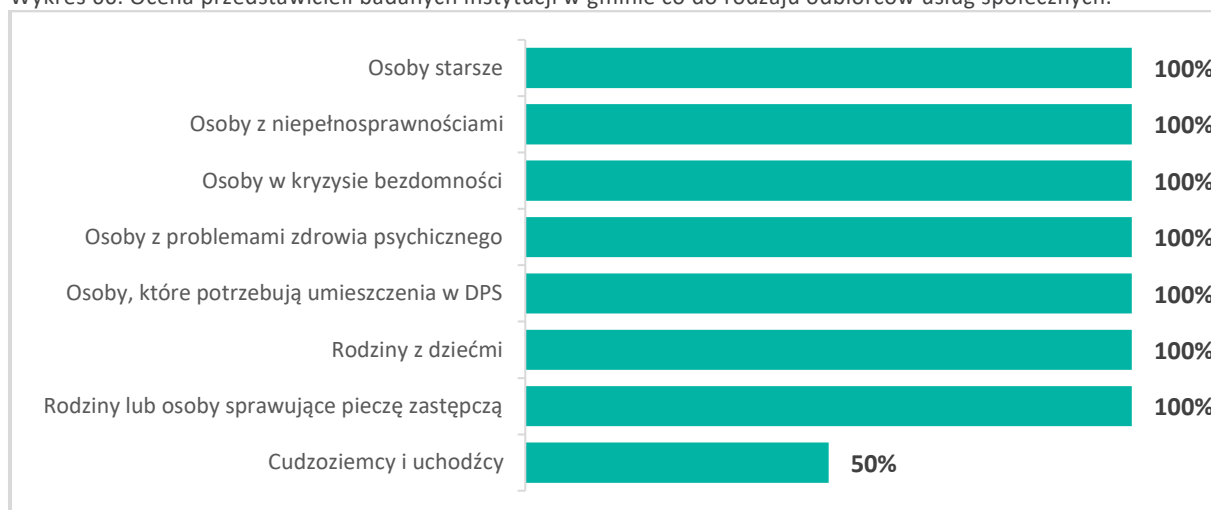
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W żadnej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Łyse w opinii jej przedstawiciela nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

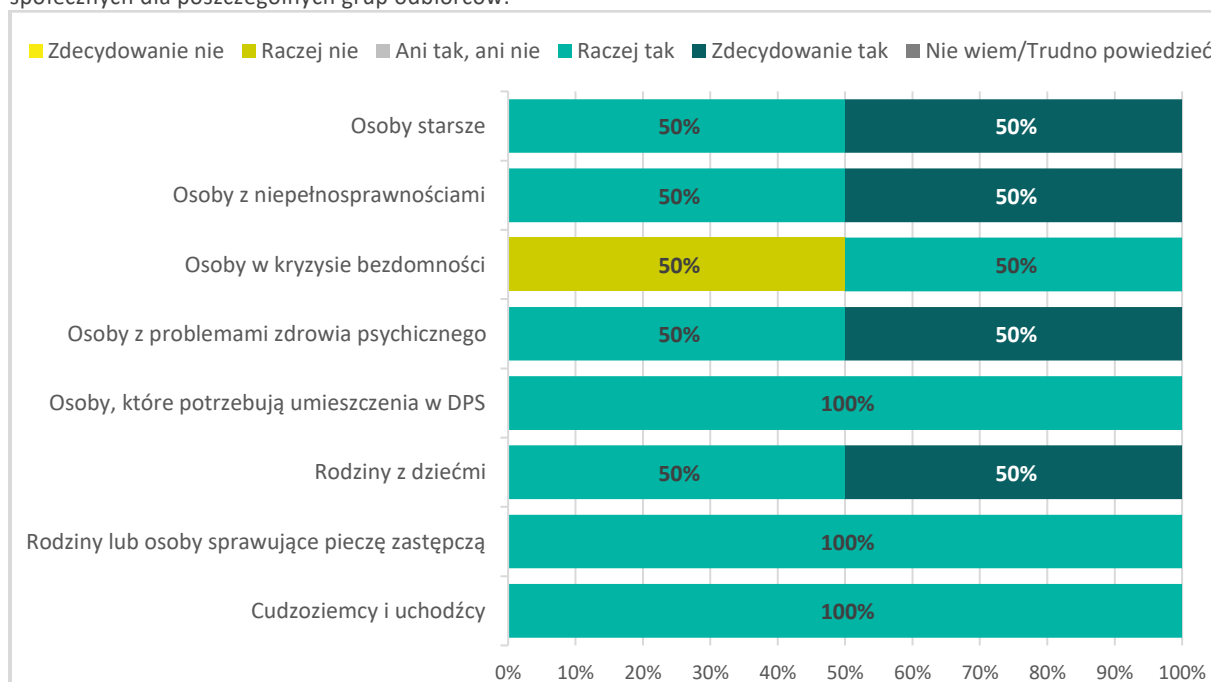
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi oraz rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą.

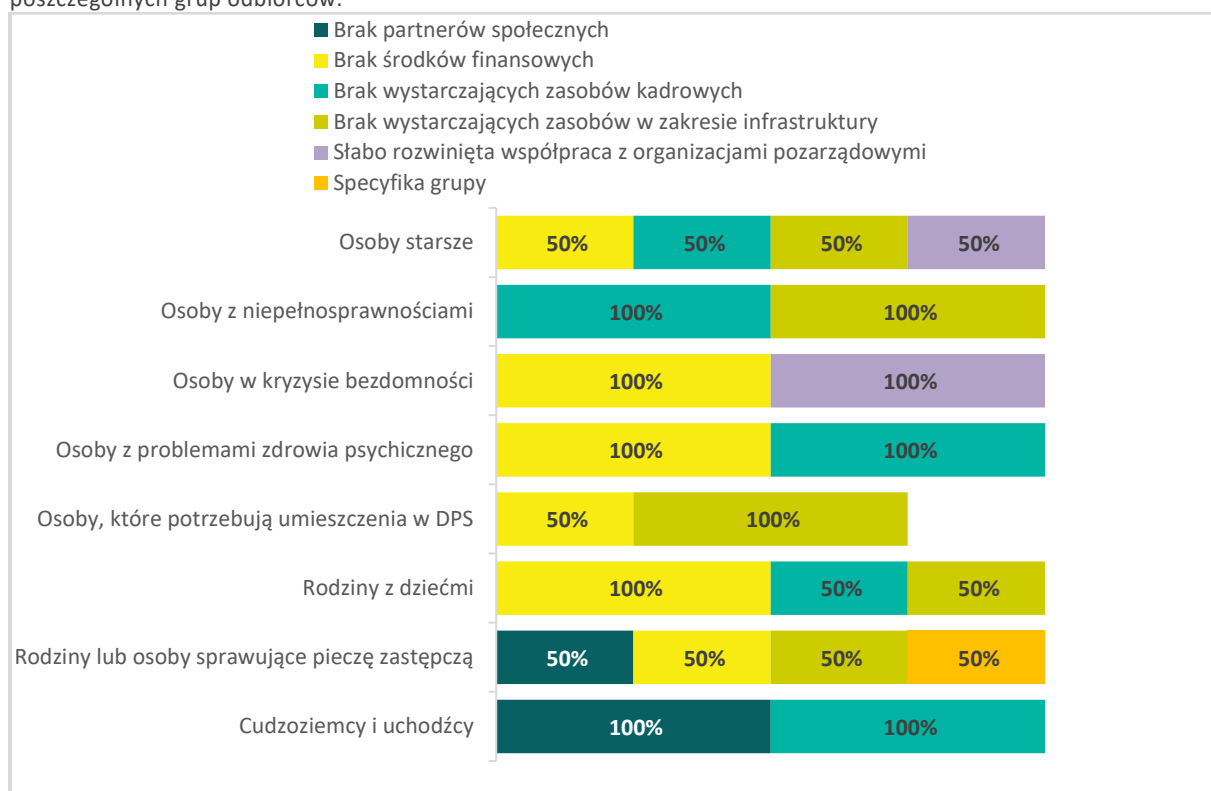
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, rodziny z dziećmi, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz cudzoziemcy i uchodźcy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

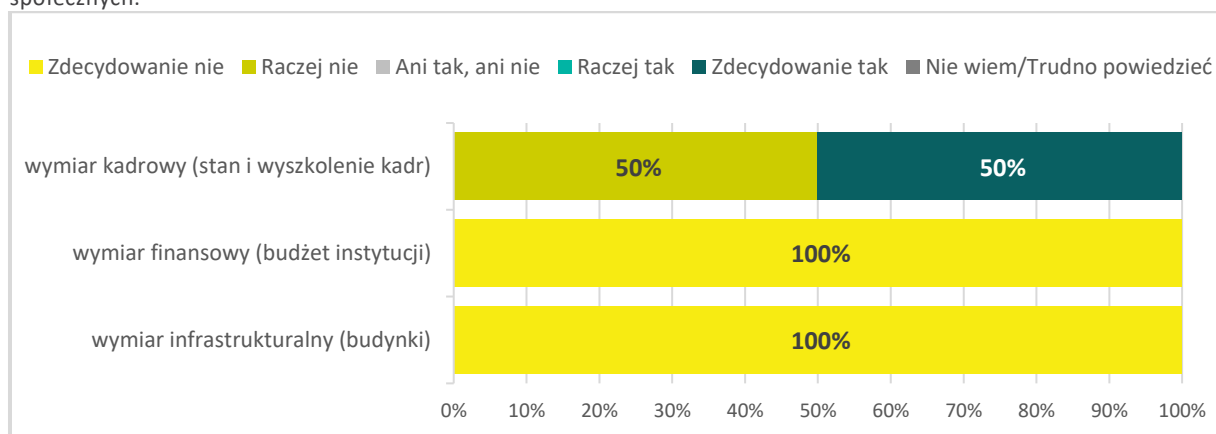
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Łyse to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

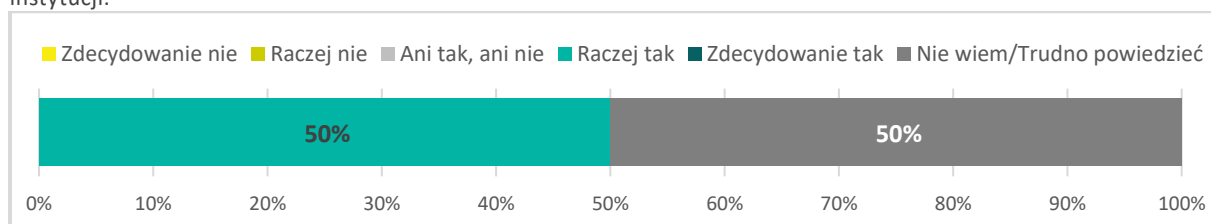
- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe

- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

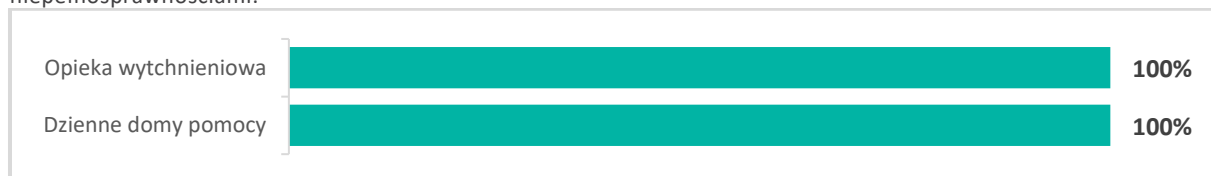
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: wolontariatu, domów seniora i klubów seniora oraz usługi transportowej door-to-door.

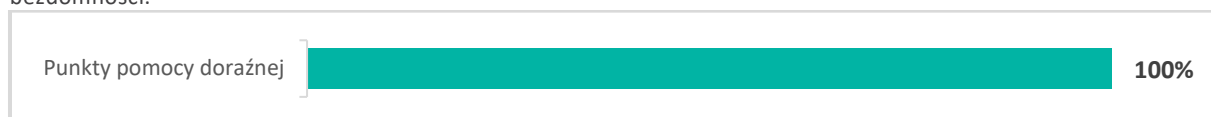
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci opieki wytchnieniowej oraz dziennych domów pomocy.

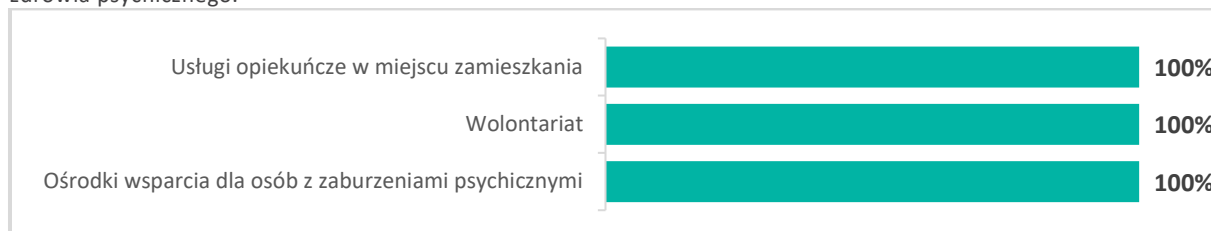
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci punktów pomocy doraźnej.

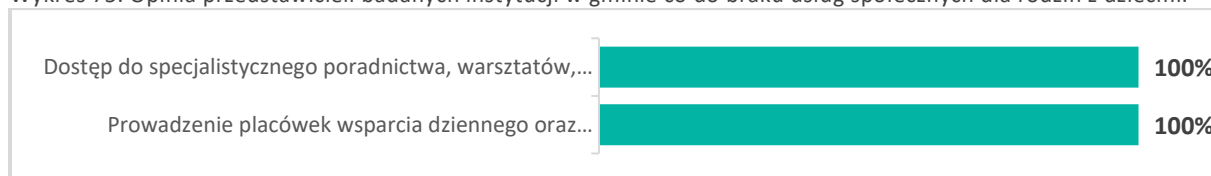
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, wolontariatu oraz ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

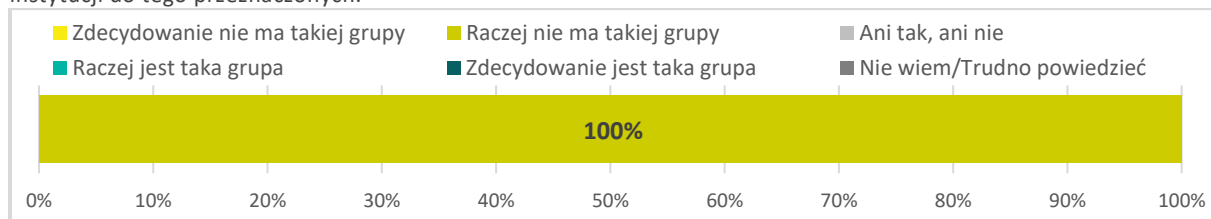
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

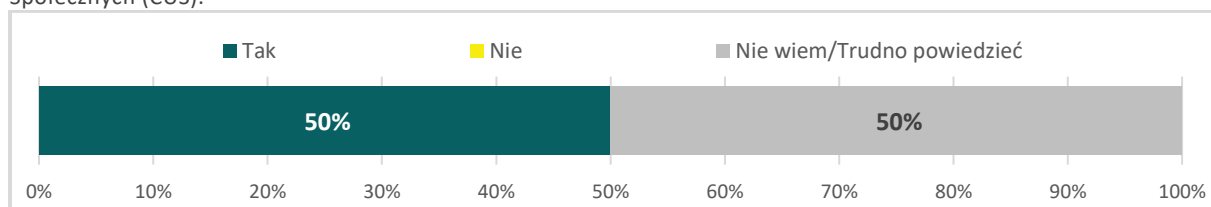
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Łyse.

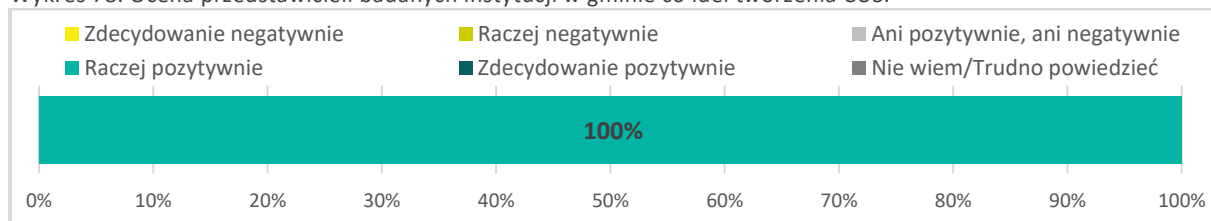
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie Łyse słyszał o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

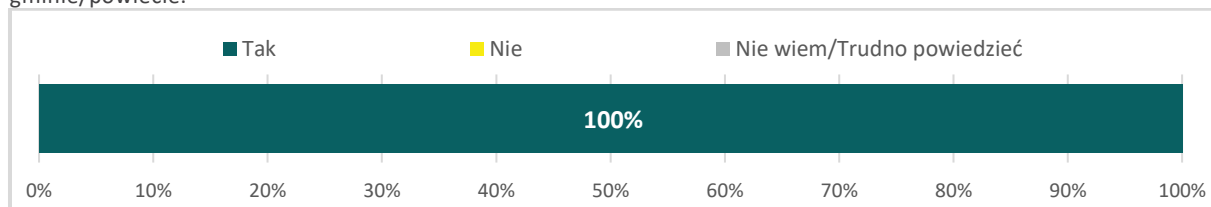
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Łyse.

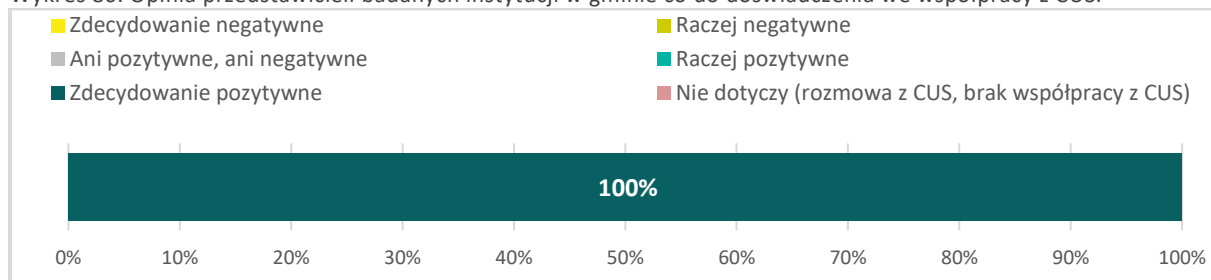
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.

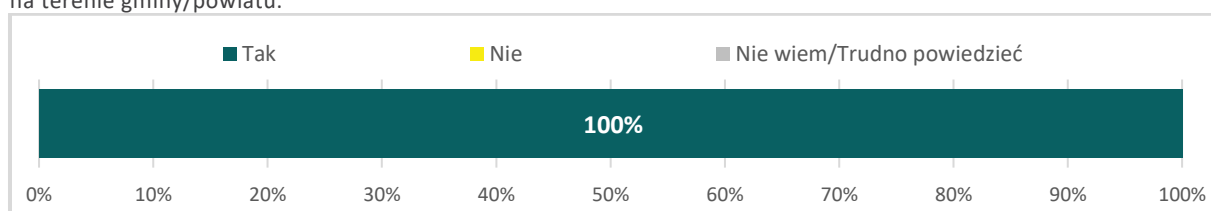
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z CUS na terenie gminy są pozytywne.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Łyse.

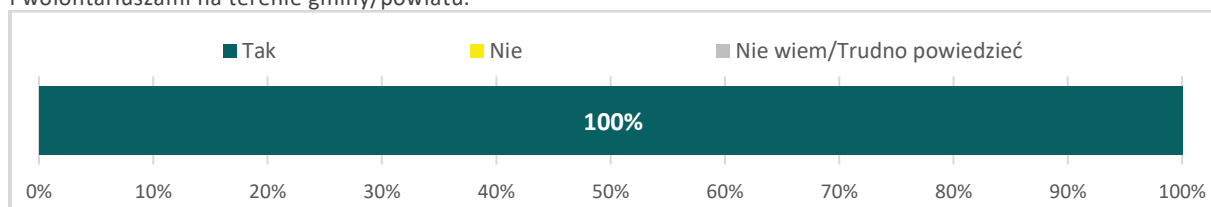
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

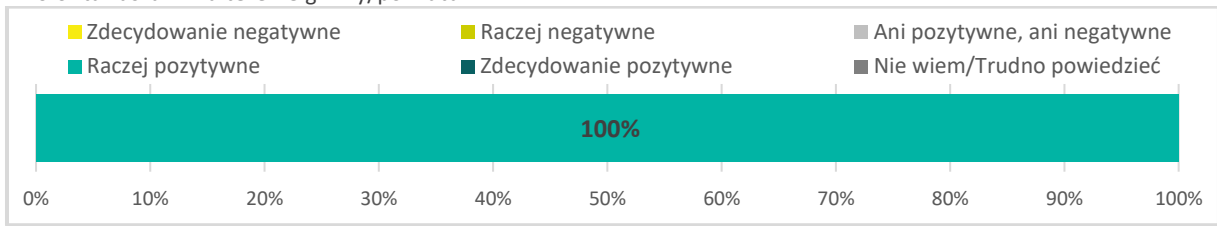
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Całość przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Łyse w 2023 r.	14
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Łyse w 2023 r.	15
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Łyse w 2023 r.	15
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Łyse.....	16
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Łyse	16
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Łyse.....	16
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Łyse	17
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	18
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	18
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Łyse w 2023 roku	18

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	23
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	23
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	23
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	23
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	24
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	24
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	24
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	25
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	25
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	25
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	26
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	26
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	27
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	27
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	27
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	28
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	28
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	29
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	29
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	29
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	30
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	30
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	31
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	31
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	32
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	32
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	32
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	33
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	33
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	33
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	34
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	34
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	35
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	35

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	35
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	36
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.	36
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	37
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	37
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	37
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	38
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	38
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	39
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	39
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	39
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	40
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	40
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	41
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	41
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	41
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	42
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	43
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	43
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	44
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	45
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	46
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	46
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	46
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	46
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	46
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	47
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	47
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	47

Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	48
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	48
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	49
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	49
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	50
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	50
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	51
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	51
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	51
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	52
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	52
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	52
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	52
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	53
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	53
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	53
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	54
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	54
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	54
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	55